ДОБРАЯ ВЕСТКА Ў ТВАІМ ДОМЕ!
Каталіцкі ВЕСНІК
№7 (124) ліпень 2021 год
CATHOLICNEWS.BY

Казанне біскупа Алега Буткевіча ў Будславе

Мой родны кут, як ты мне мілы!
Забыць цябе не маю сілы!
Не раз, утомлены дарогай,
Жыццём вясны мае ўбогай,
К табе я ў думках залятаю
І тут душою спачываю.

Якуб Колас. Паэма "Новая зямля".

Вашы Эксцэленцыі, шаноўныя святары, браты і сёстры манаскіх супольнасцяў, дарагія пілігрымы, браты і сёстры ў Хрысце!

Пагадзіцеся, што гэтыя радкі з паэмы Якуба Коласа "Новая зямля", як ніколі, сёння асаблівым чынам можна аднесці да Будслава. Бо "родны кут" – гэта месца, дзе цябе заўсёды чакаюць з любоўю. Гэта месца, асабліва прасякнутае бацькоўскім клопатам пра сваіх дзяцей. Месца, дзе чалавек "адпачывае душою", дзе загойваюцца духоўныя раны і дзе аднаўляюцца сілы, патрэбныя для жыцця і для таго, каб выкараскацца з нагрувашчаных праблем і цяжкасцей. Тут, у Будслаўскай святыні, заўсёды чакае нас Сэрца нашай Нябеснай Маці, Якая нас любіць, чакае Сэрца, напоўненае клопатам і няспыннай малітвай за кожнага з нас. Тут мы асабліва адчуваем моц Яе ўсемагутнага Матчынага заступніцтва!

Як звычайна, мы прыходзім сюды са шматлікімі нашымі просьбамі. Не толькі прыносім Божай Маці свае асабістыя справы, але асаблівым чынам складаем перад Яе Тронам клопат пра лёс нашай краіны і ўсяго свету, які перажывае няпростае выпрабаванне. З вялікай надзеяй просім паратунку ад хвароб – як фізічных, асабліва падчас эпідэміі каранавірусу, так і духоўных, спадзеючыся, што і гэтым разам Яна нас выслухае. Так як выслухоўвала на працягу вякоў малітвы нашых продкаў, каторыя прасілі Яе заступніцтва перад Богам тут, у Будслаўскай святыні. Просім супакою для нашай Бацькаўшчыны і паспяховага вырашэння праблем, якія існуюць сёння ў грамадска-палітычным жыцці. Каб Беларусь стала па-сапраўднаму Краінай для жыцця – годнага жыцця кожнага грамадзяніна!

Напэўна, няма магчымасці падлічыць, колькі ружанцаў, літаній, малітваў сэрца выслухоўвае Божая Маці. Аднак Яна няспынна імкнецца "перанакіраваць" нашую ўвагу на Свайго Сына. Нават трымаючы Яго маленькага на сваіх руках, нібы кажа нам: вось, Ён тут галоўны. Ён усім кіруе і Яму належыць найвышэйшая Улада.

А таму, звяртаючыся да Бога, перадусім трэба памятаць, што не толькі Ён "павінен" выслухоўваць нашыя малітвы, але гэта мы, у першую чаргу, павінны выслухоўваць, прымаць Ягонае Слова. Быць Яму паслухмянымі.

Ягонае Слова сапраўды дае нам надзею, падтрымлівае нас духоўна. І сёння мы чуем з вамі з вуснаў прарока Сафоніі: " Не бойся!... Няхай не слабнуць рукі твае! Пан Бог твой сярод цябе, Магутны, Ён збавіць!.. Я забяру ад цябе нядолю, каб не было больш на табе сораму" (Саф 3, 16-18). А разам з тым Бог кажа праз Апостала народаў: "Майце нянавісць да зла, гарніцеся да дабра; любіце адзін аднаго братняю любоўю..., ва ўціску будзьце цярплівыя, у малітве – трывалыя... Блаславёўляйце тых, хто пераследуе вас, блаславёўляйце, а не праклінайце... Будзьце аднадумцамі між сабою; не мудруйце празмерна, але наследуйце пакорных" (Рым 12, 9-16б).

Тым, што нас матывуе кіравацца Божым словам, якое не толькі падтрымлівае духоўна, але і ставіць пэўныя патрабаванні, з'яўляецца Божы аўтарытэт. І гэта тое, на што сёння, на жаль, нярэдка "кульгае" наша вера – ёй часта не хапае менавіта Божага аўтарытэту.

Мы верым у Бога. Але наколькі Яго Слова мае ўплыў на наша жыццё? Наколькі Яго Слова з'яўляецца для мяне несумненным і беспамылковым? Наколькі я кіруюся Ім у асабістым жыцці? Гэта пытанні, на якія сёння не так лёгка знаходзіць адказ нават той, хто лічыць сябе вернікам-практыкам. Прычына – усё той жа недахоп Божага аўтарытэту.

Зрэшты, прычыны таму могуць быць розныя. Адна з іх, як мне здаецца, уласцівая для нашага асяроддзя, заключаецца ў тым, што мы прызвычаіліся мець у аўтарытэце тых, хто паказвае сваю сілу. Хто патрапіць здамінаваць, паказаць, як гаворыцца, "свае зубы" ці трымаць у "вожыкавых рукавіцах" або "у абцугах". Вось тады гэта "аўтарытэт"!

А Бог? Тут узнікае пытанне. Бо Ён нікога не трымае ў "вожыкавых рукавіцах", не хваліцца сваёй сілай, хоць трымае ў сваіх руках сусвет і добра ведае, што Яму належыць апошняе слова! Нікога не знявольвае і, нават калі хтосьці выразна і "па-нахабнаму" ідзе насуперак Яго Божай волі, да канца шануе вольны выбар чалавека. Наадварот, Бог міласэрны і ласкавы, шматміласцівы і доўгацярплівы, і не хоча смерці грэшніка, але каб той навярнуўся і жыў! (Із 33,11). На жаль, гэтыя якасці не карыстаюцца вялікай папулярнасцю ў свеце, а праз гэта і Бог нярэдка траціць свой аўтарытэт у нашых вачах.

І гэта вельмі небяспечна для нас. Небяспечна перадусім у перспектыве ўласнага збаўлення. Бо вучань, які не мае ў аўтарытэце свайго настаўніка, перастае быць вучнем і ператвараецца ў слугу "дрэннага і нягоднага", каторы рызыкуе патрапіць у "вонкавую цемру", дзе будзе "плач і скрыгатанне зубоў" (Мц 25,30). Небяспечна гэта і ў жыцці грамадскім. Бо калі Бог міласэрны і ласкавы, Той, Які ёсць "дарогай, праўдай і жыццём", не будзе нашым аўтарытэтам, не будуць у аўтарытэце і людзі, каторыя імкнуцца быць падобныя да Бога ў сваёй праўдзівасці, шчырасці, мудрасці, адказнасці, ахвярнасці. А менавіта такіх людзей мы заўсёды шукаем. З такімі людзьмі хочам звязваць сваё жыццё і такіх людзей хочам бачыць на адказных пасадах. Такім людзям мы хочам даручаць наша здароўе, адукацыю, вытворчасць, адміністрацыю, нарэшце, уладу. Таму пытанне Божага аўтарытэту сапраўды нібы ўвенчвае пытанне нашай веры! Так як дах увенчвае ўвесь будынак.

І вось ён, знак, перад нашымі вачыма. Згарэлы дах на Будслаўскай базіліцы. Напэўна, гэта было з Божага допушчэння, і, я так разумею, не без згоды Божай Маці. Базіліка, якая з'яўляецца сімвалам, знакам нашай веры і якая праз пажар засталася без даху. Вера, як муры касцёла, засталася.

А Божы аўтарытэт? Няхай гэтае здарэнне паставіць перад намі такое пытанне. Калі ён у нашым жыцці знік, належыць яго адбудаваць, а калі застаўся – варта паклапаціцца, каб яго ўмацаваць.

Няхай адбудова даху над Будслаўскай святыняй стане сімвалам і знакам адбудовы і ўмацавання Божага аўтарытэту ў нашым асабістым і грамадскім жыцці! А сам Будслаў няхай заўсёды будзе для нас тым "родным кутом", дзе можа адпачыць паяднаная з Богам кожная людская душа!

+Алег Буткевіч
Біскуп Віцебскі, старшыня ККББ
Будслаў, 03.07.2021г., св. Імша апоўначы

20 гадоў служэння ў Афрыцы: беларускі святар пра жыццё і дзейнасць у Сьера-Леонэ

Стар. 2

Когда родители ссорятся: влияние семейных конфликтов на детей

Стар. 6

Інтэрв'ю са святаром-пчаляром

Стар. 8

20 гадоў служэння ў Афрыцы:

беларускі святар пра жыццё і дзейнасць у Сьера-Леонэ

Беларускі салезіянскі святар Сяргей Гоман родам з Дзятлава. Ужо дваццаць гадоў ён служыць у Афрыцы. Раз на два гады айцец прыязджае на Радзіму. “Каталіцкі Веснік” сустрэўся з місіянерам і паразмаўляў з ім пра жыццё і місію на афрыканскім кантыненце.

– Айцец Сяргей, як распачалося Ваша служэнне ў Афрыцы?

– Яшчэ будучы семінарыстам, я ніколі не хацеў ехаць менавіта ў Афрыку. Думаў проста пра місію, можа, у Азейбарджане ці Манголіі, дзе тады распачыналі сваё служэнне салезіяне. Напісаў ліст і ўдакладніў, каб мяне не высылалі ў “цёплую” краіну, бо я сапраўды моцна пакутую ад спякоты. Праз некаторы час прыйшоў адказ ад генеральнага настаяцеля з Рыма, што я еду менавіта ў Заходнюю Афрыку.

– Выходзіць, што Ваша духоўная фармацыя праходзіла на афрыканскім кантыненце?

– Так, трапіўшы ў Афрыку на служэнне, я быў 22-гадовым клерыкам. Спачатку паехаў у Ірландыю, каб вывучыць англійскую мову. Потым мяне накіравалі ў Гану. Там год быў на своеасаблівай практыцы-стажыроўцы.

Потым мяне на чатыры гады адправілі ў Кенію на тэалагічнае навучанне ў міжканфесійны каледж. У нашым класе было каля 120 чалавек. Тады я шмат з кім пазнаёміўся, і зараз часам сустракаю сваіх аднакурснікаў у розных частках Афрыкі.

Семінарыстаў-місіянераў звычайна не адпускаюць дамоў. Толькі калі становішся дыяканам, ёсць магчымасць паехаць на канікулы. Таму падчас гэтага перыяду нас накіроўвалі на практыку ў тыя месцы, дзе служаць салезіяне. Так я пабываў ва Угандзе, у Танзаніі, Нігерыі і крыху пазнаёміўся з афрыканскай культурай. Год я быў дыяканам у Сьера-Леонэ, і потым стаў першым салезіянскім святаром, пасвечаным менавіта ў гэтай краіне. Тут я знаходжуся па сённяшні дзень.

– Як выглядае сітуацыя з хрысціянствам у Сьера-Леонэ?

– Асноўная частка насельніцтва ў Сьера-Леонэ – мусульмане. Хрысціянства ж дало моцны штуршок у сферы адукацыі: 65% школ належаць да каталіцкай місіі. Не таму, што ў краіне шмат католікаў, а таму, што місіянеры, якія ў свой час тут служылі, найперш будавалі калодзеж і школу. Праз дзяцей місіянеры звярталіся да бацькоў, і такім чынам адбывалася евангелізацыя. І ўжо потым будавалася маленькая каплічка.

У свой час я таксама ўладкаваў чатыры калодзежы, чатыры капліцы, адрамантаваў школу, дабудаваў святыню. Але гэты працэс евангелізацыі, на жаль, не такі хуткі: будынак узвесці нашмат прасцей, чым стварыць супольнасць вернікаў. Самае важнае не пабудова і не пэўныя фінансы, але магчымасць жыць разам з людзьмі і быць сярод іх.

– Як рэагуюць на Вашу місіянерскую дзейнасць мясцовыя жыхары?

– У горадзе ў асноўным да місіянера ставяцца з павагай як да “белага” чалавека, каторы мае грошы. Часта яны бачаць і матэрыяльную карысць. У вёсцы ж, наадварот, усё па-іншаму: трэба ісці спачатку да правадыра племені. Ён можа аказаць вялікую дапамогу. Асабліва, калі становіцца католікам. Тады нярэдка дае зямельны надзел пад будаўніцтва святыні, бо зямля належыць вёсцы. Правадыр ведае, што заўсёды там, дзе будзе капліца, ёсць пэўнае развіццё і інфраструктура.

– Якія Вашы асноўныя абавязкі зараз?

– Сёння салезіяне ў Фрытаўне маюць своеасаблівае сацыяльнае служэнне, якое складаецца з васьмі праграм. Я і мае браты аказваем дапамогу маладым пацярпелым прастытуткам і тым дзецям, якія пацярпелі ад гвалту. Падтрымліваем зняволеных асобаў і дзяцей, ад якіх усе адмовіліся. Займаемся “дзецьмі вуліцы”, што сышлі з дому па розных прычынах.

– Раскажыце, калі ласка, падрабязней пра гэтыя праграмы...

– Першая праграма накіравана на дапамогу маладым прастытуткам. Для дзяўчат 12-16 гадоў салезіяне арганізавалі адмысловы цэнтр. У нас ёсць сацыяльныя работнікі, якія ходзяць па розных барах і шукаюць там дзяўчынак. Часта іх выкарыстоўваюць за вельмі маленькія грошы, можа, нават за 0,5$, каб толькі, напрыклад, іх маці або хтосьці з іншых родных, якія накіравалі іх туды, былі задаволеныя. Мы прапаноўваем гэтым дзяўчынкам альтэрнатыву: быць цырульнікам, кухарам або швачкай. Калі яны згаджаюцца на дапамогу, мы стараемся ўвасобіць іх няспраўджаныя мары.

Гэтай праграме каля шасці гадоў. Прыкладна 260 дзяўчынак мы адгаварылі ад прастытуцыі. Некаторыя ўжо маюць нават свае салоны прыгажосці, працуюць у рэстаранах. Але, на жаль, не кожная згаджаецца адразу з намі змяніць сваё жыццё. Праз пэўны час дзяўчаты ўсё ж тэлефануюць нам, але яны маюць ужо шмат венерычных хваробаў. Лячэнне каштуе дорага. Былі выпадкі, калі некаторыя дзяўчынкі паміралі.

Зараз у нашым цэнтры – 45 маладых прастытутак. Некаторыя з іх нарадзілі. Таму ў нас зараз шасцёра дзяцей. Ёсць яшчэ васьмёра малых, таксама народжаных ад сексуальнага гвалту. Часта іх мамы яшчэ самі дзеці і не ведаюць, што і як правільна рабіць. Таму народжанымі ў нашым цэнтры займаюцца вызначаныя людзі.

Другая праграма накіравана на дапамогу дзецям, якія па розных прычынах зведалі сексуальны і фізічны гвалт. Калі я выязджаю у Беларусь, у нашым цэнтры было 56 такіх чалавек. Самай маленькай дзяўчынцы – 1 год і 3 месяцы, яе згвалтаваў родны тата. Гэтых малых нам прысылае міліцыя, бо толькі мы маем такі цэнтр у Сьера-Леонэ. Прымаем і тых дзяцей, з якіх фізічна здзекаваліся дома. У нас ёсць дзяўчынка, каторая не дачакалася вячэры, была галодная і з’ела кусок рыбы. Маці, убачыўшы гэта, усунула рукі дачкі ў алей, які кіпеў.

Таксама ёсць такое паняцце, як “замуж па прымусе ў маладым узросце”. Напрыклад, была сітуацыя, што стары

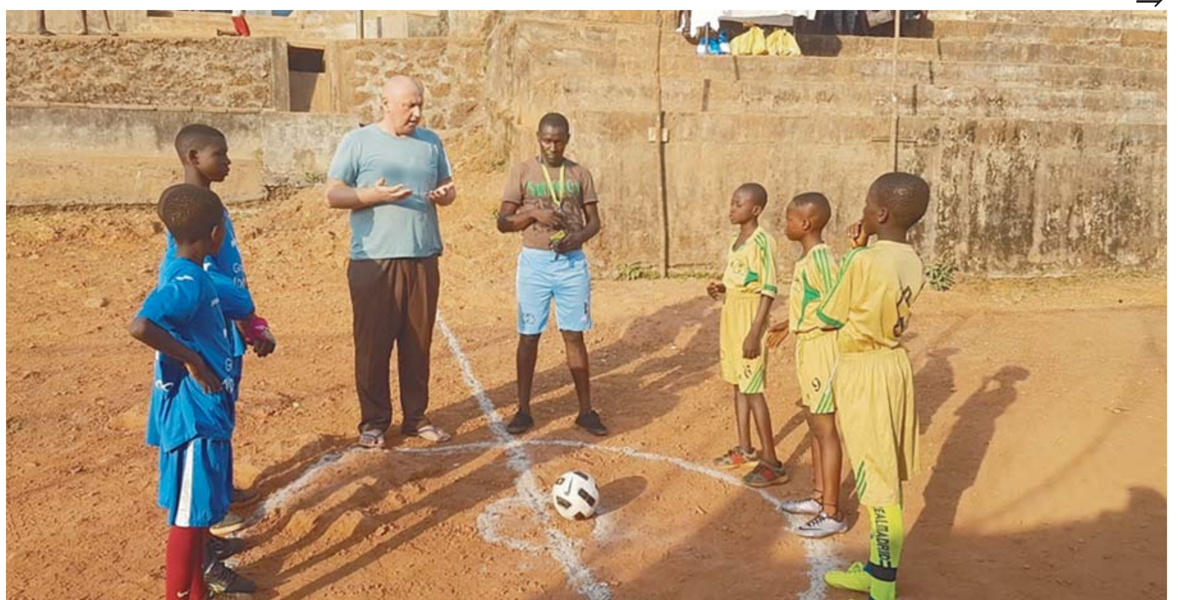
> **“70-гадовы мужчына купіў сабе 16-ці гадовую дзяўчынку ў яе маці за тры мяхі рысу і пяць коз”**

Нам патэлефанавалі суседзі і распавялі гэтую гісторыю. Тады мы паехалі туды, каб разабрацца.

Салезіяне стараюцца ездзіць па вёсках і распаўсюджваць там плакаты пра тое, што такое замужжа караецца. Ёсць таксама вызначаныя кансультанты, якія займаюцца тым, каб пасадзіць гэтых людзей у турму. Але тыя часта ідуць да бацькоў і прапаноўваюць ім грошы, каб не даводзіць справу да суда.

⇒

Згвалтаваныя сямі-, васьмі-, дзевяцігадовыя дзяўчынкі часта патрабуюць сур'ёзнай медыцынскай дапамогі. І цяжка працаваць з такой колькасцю людзей. Яны жывуць усе разам, бо няма магчымасці іх рассяліць. Сацыяльныя работнікі стараюцца дапамагаць кожнаму і размаўляюць з імі. Калі мы бачым, што дзяўчынка прайшла рэабілітацыю і адчувае сябе лепш, мы аддаём гэта дзіця ў яе сям'ю. Два-тры гады назіраем за сітуацыяй, каб усё было бяспечна. Калі сям'я бедная, стараемся па магчымасці дапамагчы.

– А якая дапамога аказваецца хлопчыкам?

– Для хлопчыкаў маем два цэнтры. Адзін з іх – для "дзяцей вуліцы". Там можам размясціць пяцьдзясят чалавек, на жаль, больш няма магчымасці. Раз на паўгода мы ездзім па вуліцах і шукаем тых, хто там спіць. Гэта хлопчыкі ад 6 да 12 гадоў. У асноўным яны збягаюць з дому з-за цяжкай працы або з-за таго, што іх білі, часам шукаюць лепшага жыцця. Мы едзем да іх бацькоў і даведваемся прычыну, па якой яны збеглі. Часта абяцаем ім фінансавую дапамогу, і ў асноўным хлопчыкаў забіраюць дамоў.

85% застаецца ў сем'ях, 15% па нейкіх прычынах зноў уцякаюць на вуліцу. Некаторыя пачалі прымаць наркотыкі, і ў сям'і ім ужо складана жыць. Такім дзецям мы даём другі шанец. Большасць пасля нашага цэнтра маюць сем'і, працу і яны ўдзячныя нам. Аднак некаторыя ўсё ж трапляюць ў турму або ўвогуле гінуць. Былі выпадкі, калі пасля двух дзён прабывання дзіця знікала і з нашым матрацам, і з падушкай, прадаючы ўсё гэта за наркотыкі. Адзін наш падапечны краў у нас рэчы пяць ці шэсць разоў. Але мы яго зноў прымалі да сябе. А цяпер ён добры электрык. Такіх выпадкаў, канешне, няшмат, але мы радыя любому змяненню да лепшага. Кожную нядзелю праводзіцца святая Імша для дзяцей, якія жывуць з намі.

– Вы прыгадвалі дапамогу вязням. У чым яна заключаецца?

– Раней салезіяне хадзілі ў турму толькі для правядзення святой Імшы. Але пасля мы зразумелі, што там шмат тых, хто пакутуе ад недаядання, хваробаў. Ёсць там і праблемы з вадой. У турме, якая была пабудавана для 350 чалавек, зараз знаходзіцца 1400 вязняў. Мы пабудавалі калодзеж для таго, каб людзі змаглі піць, і прымітыўныя душавыя кабінкі, каб памыцца. Нашы сацыяльныя работнікі выбіраюць самых слабых і хворых. Стараюцца даць ім ежу, садавіну, дапамагаюць з медыцынай. Пазней, калі вязні становяцца мацнейшымі, дапамагаем наступным.

Самае лепшае месца для мяне сёння – турма. 260 вязняў сядзяць шчыльна адзін да аднаго, у цішыні, заўсёды слухаюць, што скажа святар. Яны ўжо страцілі надзею на чалавека. Засталася надзея толькі на Бога, якая яскрава праяўляецца ў іх песнях праслаўлення. Кожны год сакрамант хросту прымае каля 35 вязняў. Ёсць класы для зняволеных, дзе мы вучым іх пісаць і чытаць, карыстацца камп'ютарам. Салезіяне знайшлі таксама спонсараў, якія дапамагаюць людзям пасля турмы ў навучанні. На дадзены момант шэсць чалавек навучаецца быць цесляраміі-мулярамі, два мужчыны будуць займацца шыццём, тры чалавекі стануць электрыкамі. Такім чынам, у гэтых людзей будзе магчымасць спакойна працаваць пасля турмы і дзесьці ўладкавацца.

Што да астатніх праграм, то ў нас ёсць таксама гарачая "лінія крызісу". Людзі тэлефануюць сюды і распавядаюць пра свае праблемы або цікавяцца пэўнай інфармацыяй. Тэлефон працуе дваццаць чатыры гадзіны. Мы прымаем каля 800 званкоў у месяц. Часам з вёскі людзі не могуць даехаць у горад, таму ім лепш пазваніць. Яшчэ салезіяне маюць аўтобус, які пяць разоў на тыдзень выязджае на вуліцы сталіцы – Фрытаўна. Так мы спрыяем тым, хто мае патрэбу ў ежы, даём ім неабходныя рэчы, аказваем першую медыцынскую дапамогу. Таксама мы падтрымліваем маладых прастытутак, якія не жывуць у нашым сацыяльным цэнтры. Плацім за іх вучобу, стараемся даць ім некаторыя грошы на ежу, вырашаем праблемы з жыллём. Зараз у нас 450 такіх дзяўчат.

– Вы працуеце з вельмі вялікай колькасцю людзей. Што найбольш падабаецца ў мясцовых жыхарах?

– Яны не кажуць гучныя словы ўдзячнасці, але на іх твары заўсёды яна бачная. І хочацца працаваць для гэтага і старацца. Яшчэ падабаецца тое, што, калі спытаеш у мясцовага жыхара, як справы, ён адказвае: "Дзякуй Богу, што я яшчэ жыву". І часам глядзіш на чалавека і думаеш: "Чаму ён дзякуе Богу? У яго ж нават няма нармальнага адзення". Гэта падштурхоўвае мяне на пэўны роздум і дае магчымасць паглядзець таксама на сябе з іншага боку.

– Напрыканцы нашай размовы хацелася б даведацца, наколькі карысным стала для Вас такое місіянерскае служэнне і чаму?

– Калі я быў у Маскве на практыцы, я меў пэўны крызіс, звязаны з пакліканнем. У Афрыцы ж я адрадзіўся ў веры. Місія дапамагла мне ўзрасці духоўна. Нават гледзячы на тых людзей, якія выжываюць і не наракаюць, а толькі дзякуюць Богу, што яны жывуць. Я зразумеў, што для шчасця не трэба штат рэчаў. Тут, у Афрыцы, людзі часта радуюцца нейкай дробязі. Я таксама ўбачыў, што многіх праблем, якія ў Беларусі для людзей падаюцца сур'ёзнымі, тут не існуе.

Гутарыла Ірына Радзевіч

с. Дар'я Галубкова OV

Вера і ўчынкі:

адказ чалавека на Божае пакліканне

Бог любіць чалавека і хоча дзяліцца з ім сваім шчасцем у вечнасці. Каб чалавек мог пазнаць Бога і Яго збаўчую волю, Ён накіроўвае да нас сваё Аб'яўленне. Гэтае Аб'яўленне нясе ў сабе не толькі праўды, у якія мы верым, але таксама заклік да дыялогу з Богам. Чалавек, каторы чуе гэты заклік у сваім сумленні, павінен адказаць на яго, ці то прымаючы, ці то адмаўляючы. Свой адказ ён пацвярджае сваімі ўчынкамі, добрымі ці дрэннымі.

Вера як адказ на Божае пакліканне не можа быць выключна сузіраннем Божага слова, але заклікае чалавека да адпаведных паводзінаў, маральных паставаў. У Пасланні Святога Апостала Якуба чытаем: "Якая карысць, браты мае, калі нехта кажа, што мае веру, а ўчынкаў не мае? Ці можа вера збавіць яго? [...] Вера без учынкаў мёртвая сама па сабе" (2,14.16). Сапраўды, чалавек, створаны на вобраз і падабенства Бога, гэта значыць, як разумная і вольная асоба, здольны прыняць і рэалізаваць Ягонае пакліканне. Праз веру і святы хрост ён атрымаў новае жыццё, стаў новым чалавекам у Хрысце, таму і ягоныя ўчынкі павінны пацвярджаць тое, кім ён з'яўляецца. Пан Езус кажа: "Па іхніх пладах пазнаеце іх. [...] Так кожнае добрае дрэва родзіць добрыя плады, а дрэннае дрэва родзіць дрэнныя плады" (Мц 7,16-17).

Сапраўды, чалавек выконвае Божую волю, робячы дабро. Тая праўда, што чалавек з'яўляецца ўмілаваным стварэннем Божым, Ягоным дзіцём, пабуджае нас (хоць і не прымушае) да канкрэтнага дзеяння, да таго, што мы рабіць павінны. Калі чалавек робіць добрыя ўчынкі, мы кажам, што ён паступае маральна, гэта значыць, паступае разумна і вольна згодна з парадкам, устаноўленым Богам.

Сапраўднымі чалавечымі ўчынкамі з'яўляюцца толькі свядомыя і добраахвотныя дзеянні, за якія ён і нясе адказнасць. Таму да іх не належаць дзеянні, звязаныя выключна з фізіялогіяй чалавека і ўласцівыя таксама іншым жывым арганізмам (напрыклад, сон, натуральныя патрэбы). Чалавечы ўчынак павінен быць свядомым, гэта значыць, што ён прадугледжвае папярэдняе пазнанне сітуацыі, таго, што трэба рабіць і якую маральную вартасць ён мае. У гэтым чалавеку дапамагае Божы закон і сумленне. Вольная воля чалавека, у сваю чаргу, прымае тое, што пазнаў розум, і імкнецца да выканання ўчынку або адмаўляецца рабіць тое, што лічыць дрэнным ці супярэчлівым з Божай воляй. У выніку першароднага граху і маральнага аслаблення чалавека яго воля не заўжды выбірае дабро, як гэта павінна быць, таму яму патрэбна Божая дапамога.

Як здольнасць пазнання, так і воля чалавека паддаюцца розным абмежаванням. Чалавек мае не толькі душу, але і цела, звязанае з матэрыяльным светам, таму на яго ўздзейнічаюць такія ўнутраныя і знешнія фактары, як асяроддзе, сям'я, выхаванне, спадчынныя схільнасці, характар, хваробы... Гэтыя агульныя фактары ў той ці іншай ступені ўплываюць на волю асобы і абмяжоўваюць яе. Да таго ж існуюць і спецыфічныя перашкоды для маральна добрых учынкаў: гэта фізічны прымус (зазнанне пад уплывам знешняга гвалту) і псіхічны прымус (застрашванне, жах, што поўнасцю могуць спаралізаваць чалавечую волю).

> **"За ўчынкі, здзейсненыя пад прымусам, з чалавека можа быць знята маральная адказнасць, аднак не заўсёды"**

Напрыклад, нават пагрозай смерці не можна апраўдаць адрачэнне ад веры. Воля чалавека абмяжоўваецца таксама дрэннымі схільнасцямі, залежнасцямі (напрыклад, алкагалізм, наркаманія, азартныя гульні): асоба паступова набывае своеасаблівую лёгкасць у здзяйсненні дрэнных учынкаў і схільнасць да іх паўтарэння. Маральная ацэнка ўчынкаў у дадзеным выпадку залежыць ад таго, ці дрэнная звычка паўстала па віне самога чалавека, ці несвядома, непажадана, па віне знешніх фактараў.

Перашкоды для добрых учынкаў могуць узнікнуць таксама і ў сферы інтэлекту, пазнання. У прыватнасці, гэта няўважлівасць (ненаўмыснае дзеянне) і няведанне (недахоп ведаў для правільнай маральнай ацэнкі дадзенага ўчынку). За ўчынкі, здзейсненыя пры наяўнасці нейкай перашкоды, чалавек нясе адказнасць у той меры, у якой ён сам вінаваты ў яе існаванні. Напрыклад, хтосьці, хто ў дзяцінстве прагульваў катэхезу, не выконвае касцельных наказаў, бо нічога пра іх не ведае.

Сцвярджаючы, што вера без учынкаў – мёртвая, безумоўна, нельга забываць, што вера – гэта перадусім асабістыя адносіны чалавека з Богам. З іншага боку, быць хрысціянінам – гэта не толькі быць з Богам, але і дзейнічаць згодна з Яго воляй, "супрацоўнічаць" з Ім у жыцці Касцёла і свету. І тут таіцца асноўны прынцып хрысціянства: любоў Бога нельга аддзяліць ад любові бліжняга. Толькі выконваючы запаведзі любові, чалавек рэалізуе сваё найважнейшае пакліканне – пакліканне да святасці.

Можна сказаць, што вера як адказ на Божае пакліканне – гэта асноўны, галоўны выбар чалавека, які з'яўляецца падмуркам усяго маральнага жыцця. Гэты асноўны жыццёвы выбар уплывае на ўсе астатнія выбары і рашэнні, якія чалавек здзяйсняе і прымае на працягу жыцця. У дробных штодзённых учынках асобы павінна праяўляцца, даспяваць і ўзрастаць яе вера. Сужэнцам недастаткова проста сказаць адно аднаму "так" падчас шлюбу, каб гарантавана жыць у любові і згодзе да канца сваіх дзён: кожны дзень іх супольнага жыцця яны павінны праяўляць сваю любоў у канкрэтных дзеяннях, прабачаць, саступаць, захоўваць вернасць. Таксама і ў жыцці хрысціяніна асобныя выбары і ўчынкі павінны пацвярджаць і ўзмацняць яго асноўны выбар. Прыгожа пра гэта сказаў айцец Касцёла святы Аўгусцін: "Зрабіўшы выбар аднойчы, я ўвесь час мушу выбіраць наноў".

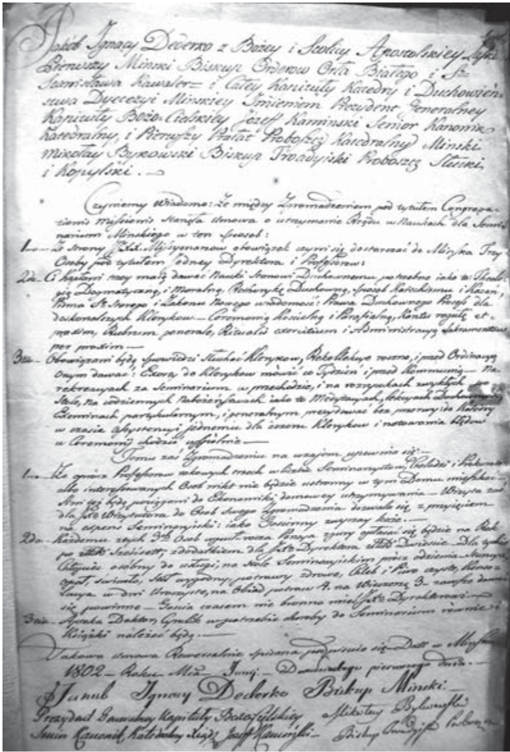
Гісторыя і дзейнасць

Мінскі касцёл і кляштар дамініканцаў, у якім з 40-х гг. ХІХ ст. размяшчалася Мінская семінарыя. Малюнак Ю. Літвінчук па рэканструкцыі В. Сташчанюка

Пасля падзелаў Рэчы Паспалітай у Расійскай імперыі была праведзена рэарганізацыя адміністрацыйна-тэрытарыяльнага падзелу каталіцкага касцёла. Стварылі новыя дыяцэзіі.

У 1798 г. сталіцай асобнай дыяцэзіі стаў Мінск. Першым біскупам Мінскай дыяцэзіі быў прызначаны кс. Якуб Дэдэрка. Разам са стварэннем новай дыяцэзіі ўзнікла патрэба ў асобнай навучальнай установе па падрыхтоўцы новых кадраў духавенства для яе. Абавязак заснавання семінарый належаў да біскупаў. У 1803 г. біскуп Я. Дэдэрка заснаваў у Мінску рыма-каталіцкую духоўную семінарыю. Першапачаткова семінарыя дзейнічала ў будынку францысканскага кляштара, што размяшчаўся на вул. Францысканскай. Першапачаткова семінарыя рыхтавала святароў толькі для ўласных патрэбаў (для Мінскай дыяцэзіі).

Jakób Ignacy Dederko z Bożey i Stolicy Apostolskiey Łaski Pierwszy Minski Biskup Orderow Orła Białego i Sw. Stanisława Kawaler — i Całey Kapituły Katedry i Duchowieństwa Dyecezyi Minskiey Imieniem Prezydent Generalney Kapituły Bożo-Ciałskiey Józef Kaminski Senior Kanonik Katedralny, i Pierwszy Prałat Proboszcz Katedralny Minski Mikołay Bykowski Biskup [illegible] Proboszcz Słucki i Kopylski.

Czyniemy wiadome: że między Zgromadzeniem pod tytułem Congregationis Missionis stanęła umowa o utrzymanie Rządu w Naukach dla Seminarium Minskiego w ten sposob: [illegible]

Праект дамовы паміж мінскім біскупам Я.І. Дэдэрка і Кангрэгацыяй місіі аб працы ў Мінскай семінарыі
(архіў місіянераў у Кракаве)

Тэрытарыяльнае паходжанне клерыкаў Мінскай семінарыі было неаднародным. Сюды паступалі маладыя людзі з Мінска, Мінскай, Віленскай, Ковенскай, Віцебскай, Курскай, Гродзенскай, Магілёўскай, Пскоўскай, Курляндскай і Падольскай губерняў.

У 1843 г. Краслаўская, Магілёўская, Беластоцкая семінарыі Магілёўскай архідыяцэзіі аб'яднālі ў адну і далучылі да Мінскай. У выніку Магілёўская архідыяцэзія, якая мела найбольшую тэрыторыю, засталася без уласнай семінарыі. З 1843 г. навучальная ўстанова пачала рыхтаваць святароў як для Мінскай, так і для Магілёўскай дыяцэзій, якая ахоплівала не толькі беларускія землі, але і частку латвійскіх і ўкраінскіх зямель і ўсе ўнутраныя губерні Расійскай імперыі. Гэта паўплывала на значнае павелічэнне колькасці семінарыстаў, што вымусіла дыяцэзіяльныя ўлады шукаць іншы будынак, большы па памерах. Было вырашана размясціць семінарыю ў дамініканскім кляштары, скасаваным у 1832 г. Будынкі размяшчаліся непадалёку – на вул. Дамініканскай. Пасля аб'яднання ў семінарыі навучалася больш за сто семінарыстаў штогод. Выпускнікі Мінскай семінарыі ў далейшым працавалі ў Мінскай дыяцэзіі і Магілёўскай архідыяцэзіі. Апошняя ахоплівала ўсю тэрыторыю Расійскай імперыі на ўсход ад Мінскай губерні.

З 1843 г. Мінская семінарыя стала найбуйнейшай каталіцкай духоўнай навучальнай установай у Расійскай імперыі. Аднак у 1869 г. расійскія ўлады ліквідавалі Мінскую дыяцэзію. Першапачаткова яе тэрыторыя была далучана да Віленскай, а пасля да Магілёўскай дыяцэзіі. Факт ліквідацыі Мінскай дыяцэзіі Рым не прызнаў, у сувязі з чым дыяцэзія дэ-юрэ працягвала існаваць. Дзейнасць семінарыі таксама спынілі, а семінарыстаў перавялі для завяршэння адукацыі ў Вільню.

Першая сусветная вайна ў пэўным сэнсе стала каталізатарам шэрагу працэсаў, у тым ліку і ў канфесійнай сферы. У 1917 г. Папа Рымскі Бэнэдыкт XV афіцыйна адрадзіў Мінскую дыяцэзію. Першапачаткова яе адміністратарам быў прызначаны кс. Эдвард О'Рурк. 2 лістапада 1917 г. для адроджанай дыяцэзіі прызначылі біскупа-ардынарыя. Ім стаў кс. Зыгмунт Лазінскі. Кансэкрацыя кс. З. Лазінскага адбылася ў Варшаўскай архікатэдры 28 ліпеня 1918 г. Інгрэс у Мінскім архікатэдральным касцёле адбыўся 14 жніўня 1918 г.

Яшчэ перад афіцыйным адраджэннем дыяцэзіі ў Мінску актыўна працавалі каталіцкія святары. Сфера іх дзейнасці ахоплівала не толькі душпастырства, а таксама дабрачыннасць і пытанні вяртання як касцельных будынкаў, так і касцельнай маёмасці. Гэта ў далейшым адыграла значную ролю ў адраджэнні дзейнасці духоўнай семінарыі. Сярод іншых неабходна адзначыць кс. Браніслава Усаса. Паводле характарыстыкі, дадзенай яму прафесарам Строевым, гэта быў чалавек: "широко образованный <...>, он отличался огромным тактом и сдержанностью. В служебных отношениях к нему ни в чём нельзя было подкопаться. Крайне скромный в своей личной жизни, он тратил свои средства на помощь нуждающимся русским и притом делал это так, что левая рука не знала, что делает правая".

Якуб Дэдэрка, першы мінскі біскуп і заснавальнік мінскай семінарыі
(выява з інтэрнэт-рэсурсаў)

Кс. Б. Усас прыехаў у Мінск у лютым 1917 г. як член Камітэта дапамогі ахвярам вайны. Яму было вядома, што яшчэ ў 1916 г. каталіцкія капеланы царскіх войскаў атрымалі згоду ваенных уладаў на стварэнне часовай капліцы для салдат-католікаў у будынку падамініканскага касцёла. У сувязі з гэтым кс. Усас задумаўся аб магчымасці вяртання ўсяго падамініканскага комплекса. У падамініканскіх будынках з 70-х гг. ХІХ ст. размяшчаліся казармы 30 артылерыйскай брыгады. Будынак кляштара неаднаразова станавіўся прадметам спрэчак паміж гарадскімі і ваеннымі ўладамі. У пачатку ХХ ст. пытанне аб кляштарных будынках уздымалася ў сувязі з жаданнем княгіні М. Радзівіл прыстасаваць іх пад дзіцячую бальніцу, на што (праз знаходжанне кляштара ў самым цэнтры горада) дазволу атрымаць не ўдалося. Рэвалюцыя, а пасля заняцце Мінска немцамі паўплывалі на рашэнне кс. Усаса аб вяртанні будынкаў касцёла.

На спецыяльным сходзе святароў, якія працавалі ў Мінску, праект кс. Б. Усаса атрымаў падтрымку. Аднак былі і праціўнікі. Яны паведамілі аб планах часоваму адміністратару дыяцэзіі кс. Э. О'Рурку. Апошні ў лісце, дастаўленым кс. Усасу, забараніў займацца справай вяртання комплекса пад пагрозай суспенсы. Нягледзячы на гэта, кс. Усас пасля кансультацыі з шанаваным як у асяроддзі духавенства, так і сярод вернікаў кс. М. Маеўскім усё ж вырашыў вярнуць падамініканскія будынкі ва ўласнасць каталіцкага касцёла. Невядома, як дакладна адбываўся сам працэс. У дакументах адзначана, што кс. Усас "ажыццявіў рэвендыкацыю пры дапамозе Пэавякаў, чальцоў Хрысціянскай дэмакратыі, і харцараў – агульнай колькасцю 64 чалавекі, з іх 17 жанчын".

Пасля хуткага рамонту наступіла ўрачыстае асвячэнне будынка, якое адбылося

⇒

Расклад дня ў Мінскай семінарыі (1829-1830 навучальны год)

гадзіны / дні	панядзелак	аўторак	серада	чацвер	пятніца	субота	нядзеля
5 – 6	пабудка і медытацыя						
6 – 7	імша і сняданне						
8 – 9	маральная тэалогія	пастаральная тэалогія	маральная тэалогія	пастаральная тэалогія	маральная тэалогія	маральная тэалогія	рымскі катэхізіс
9– 10	Біблія	лаціна	Біблія	лаціна	Біблія	касцельнае вымаўленне	
10 – 11	-	-	-	-	-	-	сума ў катэдры
11– 12.	дагматычная тэалогія	дагматычная тэалогія	дагматычная тэалогія	гісторыя касцёла	гісторыя касцёла		
12 – 13	абед						
13 – 14	лацінская мова		лацінская мова		лацінская мова	лацінская мова	абед
14 – 15	рубрум		сакраманты		кант	цырымоніі	
15 – 16							кант
16 – 17	руская мова		франц. мова		руская мова	франц. мова	нешпары
17– 18							
18 – 19	канферэнцыя						канферэнцыя
19 – 20	рэкрэацыя						
20– 21	вячэрнія малітвы						

Мінскай рыма-каталіцкай духоўнай семінарыі

Зыгмунт Лазінскі,
Мінскі біскуп, які адрадзіў
Мінскую семінарыю

17 сакавіка 1918 г. Аб гэтым згадвае "Мінскі дзённік" ад 26 сакавіка 1918 г.: "Пасвячэнне ажыццявіў кс. О' Рурк, казанне прамовіў кс. др. Ю. Гергейт. Касцёл быў перапоўнены вернікамі, усцешанымі вяртаннем несправядліва забранай маскоўскімі ўладамі святыні <…>. Мінчане неаднаразова звярталіся ў Пецярбург з просьбай аб вяртанні касцёла, але іх намаганні заўсёды натыкаліся на нежаданне мясцовых губернатараў і архірэяў. Толькі цяпер старажытныя муры вярнуліся, каб спаўняць сваё першапачатковае прызначэнне". Княгіня М. Радзівіл, даведаўшыся аб пасвячэнні касцёла, прыехала азнаёміцца з працамі па аднаўленні пакляштарных будынкаў. З таго часу княгіня стала шчодрым ахвярадаўцам касцёла.

14 жніўня 1918 г. у мінскім катэдральным касцёле, што знаходзіўся недалёка ад дамініканскага, адбыўся інгрэс біскупа З. Лазінскага. Падобна як і першы мінскі біскуп Я.Дэдэрка, З. Лазінскі адной са сваіх першачарговых задач бачыў адраджэнне дзейнасці духоўнай навучальнай установы, якая б забяспечыла дыяцэзію ўласнымі кадрамі духавенства.

Пачатак любой справы ў ваенных умовах складаны. Ва ўспамінах кс. Б. Усаса занатавана: "Ксёндз-біскуп Зыгмунт Лазінскі <…> лічыць сваім галоўным заданнем стварэнне духоўнай семінарыі у Мінску Літоўскім з мэтай адукацыі будучага духавенства. На жаль, з-за адсутнасці адпаведнага памяшкання не меў біскуп магчымасці рэалізаваць свае задумкі. У той жа час я як рэктар падамініканскага касцёла ў Мінску Літоўскім пасля правядзення ўліку ў гэтым касцёле насуперак выразнай забароне тагачаснага кіраўніка дыяцэзіі графа Э. О'Рурка ў 1818 г. перад заняццем Мінска немцамі меў ва ўласнасці вялікі будынак былога кляштара айцоў-дамініканцаў. Таму я звярнуўся да біскупа Лазінскага з прапановай часовага размяшчэння там семінарыі, прапануючы пад памяшканне для яе ўвесь другі паверх, адзначаючы, што не жадаю аніякай за гэта ўзнагароды ці аплаты. Біскуп з радасцю згадзіўся, і пасля рамонту семінарыя была адкрыта пад кіраўніцтвам кс. рэктара Абрантовіча".

Падобным чынам апісвае сітуацыю і К. Вярыга-Дароўская: "Біскуп абавязкова павінен быў адкрыць семінарыю. Сабраў клерыкаўмінчукоў. Загадаў кс. Б. Усасу заснаваць камісію па падрыхтоўцы памяшканняў для семінарыстаў у падамініканскім кляштары, дзе калісьці, яшчэ перад закрыццём, размяшчалася Вышэйшая духоўная семінарыя. Ужо праз два месяцы – 10 кастрычніка 1918 г. – мінскі біскуп зацвердзіў дзейнасць вышэйшай і ніжэйшай семінарыі ў Мінску. Па звестках кс. Усаса, у будынку дамініканскага кляштара семінарыя функцыянавала да 3 снежня 1919 г., калі была перанесена ў будынак былога кляштара бенедыктынак. Прычына пераносу, аднак, невядомая.

Першым рэктарам семінарыі прызначылі кс. Фабіана Абрантовіча, інспектарам (пракуратарам, эканомам) – кс. Б. Усаса. У некаторых дакументах за 1919 г. кс. Б. Усас выступае як "рэктар семінарыі", аднак ён ім не з'яўляўся. Блытаніна, верагодна, наступала з-за таго, што ён быў рэктарам падамініканскага касцёла. Падчас адсутнасці біскупа З. Лазінскага ў Мінску арганізацыяй дзейнасці семінарыі кіраваў рэктар семінарыі кс. Ф. Абрантовіч. Функцыі рэктара кс. Ф. Абрантовіч выконваў да моманту часовага спынення дзейнасці семінарыі ў 1920 г.

Выкладчыцкі склад быў наступным: рэктар – кс. Фабіян Абрантовіч, інспектар – кс. Браніслаў Усас, ксяндзы – Цікота, Свірскі, Гергейт і Барысовіч (па некаторых звестках у семінарыі працавалі таксама кс. Вітальд Чачот і кс. Юзаф Зельба). У выкладчыцкім асяроддзі існавалі пастаянныя праблемы на нацыянальнай глебе. Так, К. Вярыга-Дарэўская ў сваіх успамінах адзначала: "Паміж ксяндзамі стварыліся партыі беларусаў і палякаў, адныя другім нічога б не саступілі". Кс. Б. Усас у сваіх успамінах адзначае: "Я быў прыняты на пасаду пракуратара семінарыі. На жаль, ксяндзы Абрантовіч і Цікота былі беларусамі з паходжання і лічылі, што семінарыя павінна адзначацца беларускасцю. У якасці канкрэтнага прыкладу хачу прывесці наступны факт. Вышэйзгаданыя святары штодзённа прысутнічалі ў маім доме падчас абедаў і вячэраў, прычым ніколі падчас тых нашых спатканняў не ўжывалі польскую мову, а толькі беларускую. Абсалютна не беручы пад увагу, што 80% парафіян дыяцэзіі было польскай нацыянальнасці, якую ў часы царскай улады вельмі пераследавалі, ксяндзы Абрантовіч і Цікота да клерыкаў звярталіся ў лічылі правільным пабеларуску, што выклікала часам сур'ёзныя канфлікты. Галоўнымі праціўнікамі такіх паводзін ксяндзоў Абрантовіча і Цікоты былі ксяндзы Гергейт і Барысовіч. Апошні звярнуўся да біскупа Лазінскага з просьбай аб звальненні ад абавязкаў прафесара семінарыі, адзначаючы, што паводзіны Абрантовіча і Цікоты з часам прывядуць да сумных наступстваў для дыяцэзіі. Біскуп Лазінскі пасля безвыніковых спробаў перакананць кс. Барысовіча застацца на пасадзе прафесара быў вымушаны пагадзіцца на яго звальненне".

Вострa стаяла праблема людскіх рэсурсаў. Не хапала як выкладчыкаў, так і семінарыстаў. Па звестках Э. Бароўскага, першымі клерыкамі ў семінарыі былі ўраджэнцы Міншчыны, якія перавяліся ў Мінск з Пецярбурга (з Магілёўскай семінарыі і Пецярбургскай духоўнай акадэміі, усяго 17 чалавек). Да іх далучыліся яшчэ пяць семінарыстаў, якія паступілі на першы курс. Аднак кс. Б. Усас у сваіх успамінах згадвае, што колькасць клерыкаў не перавышала дзесяці чалавек. Сярод першых вядомых семінарыстаў можна назваць Казіміра Ламацкага, які нарадзіўся ў Мінску 3 чэрвеня 1900 г. і паходзіў з сям'і арганіста Яна і Юзэфы з Казаноўскіх. У семінарыю паступіў у кастрычніку 1919 г. У 1920 г. разам з іншымі семінарыстамі быў адпраўлены ў Влоцлаўскую семінарыю, а ў 1921 г. – у Келецкую. З 1925 г. працаваў на пасадзе прэфекта ў Пінскай семінарыі.

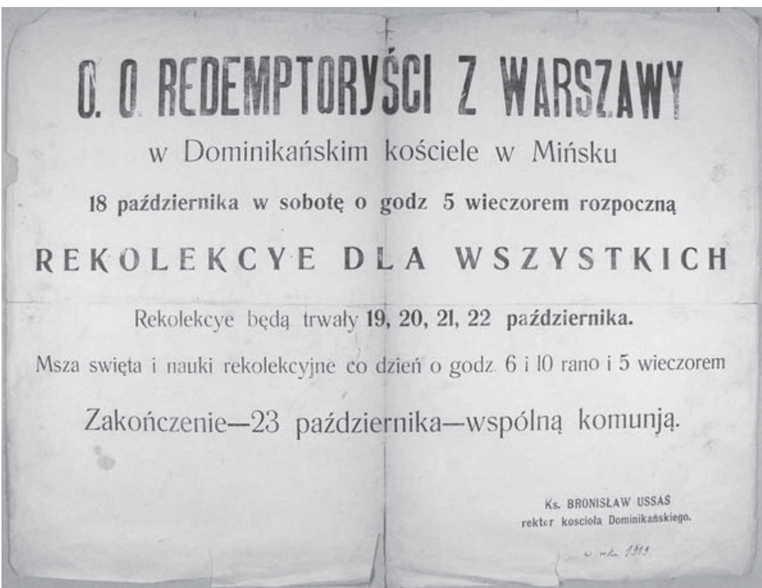
Эканамічныя ўмовы пачатку дзейнасці семінарыі таксама былі вельмі складанымі. К. Вярыга-Дароўская адзначае, што "нечалавечых высілкаў каштавала здабыццё ва ўмовах нямецкай акупацыі рэчаў, неабходных для функцыянавання семінарыі – пачынаючы ад катлоў у пялявую кухню, <…> сталоў, шафаў і заканчваючы правіянтам, здабыць якія пасля ваенных рэквізіцый было нерэальна цяжка. Праблемай было нават знайсці малую колькасць пшанічнай мукі для выпечкі камунікантаў".

Пасля адступлення немцаў з Мінска горад занялі атрады Чырвонай арміі. Біскуп З. Лазінскі быў вымушаны пакінуць сваё жыллё і пасяліцца ў семінарыі. Неабходна было рабіць запасы правіянту для семінарыі на зіму. Ксёндз Зельба у вёсках Воўчкавічы і Аннопаль змог закупіць 600 пудоў бульбы і каля 300 пудоў капусты, буракоў, морквы і іншых прадуктаў. Аднак выкладчыкі не атрымлівалі зарплаты, у сувязі з чым не маглі сабе набыць на зіму цёплай вопраткі. Разавыя выплаты заработнай платы выкладчыкам здзяйсняліся дзякуючы намаганням біскупа Лазінскага.

Уласнай кухаркі ў семінарыі не было. Аднак ваенная сітуацыя ўзмацніла пачуццё неабходнасці ўзаемадапамогі. У семінарыі сабраліся "жанчыны з таварыства дабрачыннасці, знайшлі шынкоўкі, якія мелі ўсяго па два-тры нажы, і досыць доўга парадкавалі капусту і іншую садавіну і агародніну. Усё атрымалася ідэальна, і дзякаваць Богу было гэтага так шмат, што ўсю зіму падчас найвялікшага голаду вядзеркамі можна было нават прадаваць яе на рынку, і з гэтага ўтрымлівалася ўся семінарыя". Пасля адступлення Чырвонай арміі з Мінска і заняцця горада польскімі войскамі для семінарыі ўдалося раздабыць неабходную мэблю.

Неспрыяльная палітычная сітуацыя пасля чарговага заняцця горада Чырвонай арміяй вымусіла біскупа З. Лазінскага выслаць семінарыстаў з Мінска ў Польшчу, дзе яны вучыліся спачатку ў Влоцлаўку (1920/21 навучальны год) а затым у Кельцах (1921/22 навучальны год). У 1925 г. семінарыя распачала сваю дзейнасць у Пінску, дзе дзейнічала да 1939 г.

*Паводле манаграфіі
і навуковых публікацый
Раісы Зянюк*

Абвестка пра рэкалекцыі ў падамініканскім касцёле, дзе размяшчалася Мінская семінарыя *(Бібліятэка КУЛ)*

Расклад заняткаў у Мінскай семінарыі (1868 г.)

гадзіны	панядзелак	аўторак	серада	чацвер	пятніца	субота
8 – 9	маральная тэалогія	кананічнае права	маральная тэалогія	маральныя тэалогія	маральная тэалогія	кананічнае права
9 – 10	дагматычная тэалогія	дагматычная тэалогія	дагматычная тэалогія	дагматычная тэалогія	дагматычная тэалогія	дагматычная тэалогія
10 – 11	Св. Пісанне	руская славеснасць	Св. Пісанне	-	Св. Пісанне	айчынная гісторыя
11 – 12	руская славеснасць	айчынная гісторыя	айчынная гісторыя	айчынная гісторыя	руская славеснасць	Св. Пісанне
14 – 15	гісторыя касцёла			Св. Пісанне		гісторыя касцёла
15 – 16	-			-		-
16 – 17	касцельныя абрады			касцельныя абрады		касцельныя абрады

Когда родители ссорятся:
влияние семейных конфликтов на детей

Ссоры и разногласия бывают в любой семье, что вполне закономерно, так как супруги имеют свое личное мнение и взгляды, которые в процессе совместной жизни могут не совпадать. Поводов для ссоры может быть множество. Но какой бы ни была причина, самым слабым звеном в ситуации семейной ссоры выступают дети. Именно о влиянии семейных конфликтов на детей мы и поговорим сегодня.

■ **Марина Ткач**, *психолог*

Нестабильное эмоциональное состояние родителей в момент ссоры неизбежно сказывается на детях, и далеко не лучшим образом. Конфликт меняет семейную атмосферу в сторону напряженности и тревоги, и неокрепшая психика ребенка неизбежно попадает под ее влияние.

Взрослые сильно заблуждаются, когда думают: малыш в силу своего возраста не понимает, что происходит в семье. Он действительно может не улавливать смысла разногласий, не понимать значения брошенных в пылу ссоры оскорбительных слов, но всегда очень чувствителен к эмоциональному фону. Различные исследования показывают, что уже у шестимесячных малышей при родительских конфликтах учащается сердцебиение и повышается уровень гормона стресса – кортизола.

Мнение многих родителей, что ребенок ничего не видит и не слышит, является также ошибочным. Примерно с двухлетнего возраста дети начинают внимательно наблюдать за поведением и отношениями между родителями. Поэтому в ситуации ссоры они расшифровывают ее причины, делают свои нелогичные выводы и переживают конфликт, даже если вам кажется, что ребенок не понял, что вы ругаетесь или внешне семейная ссора не сопровождается бурным выражением эмоций.

Именно поэтому взрослым бывает сложно увидеть связь между семейной ссорой и возникшими проблемами у ребенка, а между тем последствия могут быть следующие:

- снижается иммунитет, увеличивается болезненность на фоне постоянного стресса;
- ребенок часто капризничает, упрямится, закатывает истерики. Через подобные поведенческие реакции он пытается уменьшить внутреннее напряжение и справиться со своими эмоциями;
- появляются беспокойство, тревога. Ребенок начинает плохо спать, есть. В более старшем возрасте могут возникать проблемы с учебой. Снижается самооценка, появляется чувство незащищенности, дети становятся более замкнутыми;
- чувство вины. Обычно дети не знают и не понимают истинных причин ссоры, поэтому нередко видят источник всех бед именно в себе. Они предполагают, что мешают родителям, не нужны им или что именно они явились поводом скандала. Это, с одной стороны, порождает огромное количество комплексов, а с другой – часто остается самым сильным воспоминанием из детства;
- манипуляция родителями также является результатом частых ссор в семье. Ребенок учится манипулировать родителями, когда те пытаются загладить перед ним вину всевозможными подарками и повышенным вниманием;
- перенимает модель решения конфликтов. Если родители в ситуации ссоры могут спокойно договариваться, умеют уступать друг другу, мирно вести переговоры, то это научит ребенка решать конфликты или спорные вопросы конструктивным способом. Если же родители не уступают друг другу, кричат или применяют физическую силу, то это приведет к тому, что и ребенок будет использовать такие способы решения споров как среди сверстников, так и в своей будущей семье.

Избежать конфликтов и ссор порой бывает сложно или даже невозможно. Но как минимум можно попытаться вспомнить о том, что не стоит:

- ■ ссориться в присутствии ребенка. Если конфликтная ситуация все-таки возникла, постарайтесь решить ее наедине;
- ■ кричать и драться. Возьмите паузу, если чувствуете, что скатываетесь в эмоции. Успокойтесь и отвлекитесь на что-нибудь другое, а лучше всего вернуться к конфликтной ситуации, когда эмоции улягутся и вы сможете спокойно все обсудить;
- ■ опускаться до взаимных оскорблений, унижений друг друга. Даже в момент ссоры оставайтесь людьми;
- ■ игнорировать мнение и взгляды супруга/супруги;
- ■ предлагать ребенку встать на сторону одного из родителей, тем самым втягивая его в конфликт. Ребенок любит обоих родителей, а вот выбор между мамой и папой, который он должен сделать, бывает очень болезненным. Это разрушает семью как единое целое, семейные ценности становятся менее значимыми. А это обязательно скажется во взрослой жизни вашего ребенка;
- ■ высказывать ребенку свои претензии и обиды на мужа/жену, перегружать его «не детской» информацией.

Любые разногласия и ссоры имеют свое начало и конец. Поэтому важно помнить не только причину ссоры, но и знать действия, которые помогут вернуть доброжелательную атмосферу в семью:

- ⋞ после ссоры обязательно помиритесь, попросите прощения, признайте вину или спокойно покажите, что вы остались при своем мнении, но услышали оппонента, и на этом конфликт исчерпан.
- ⋞ если ребенок слышал ваш конфликт, но не видел примирения, объясните ему, что вы помирились и обо всем договорились;
- ⋞ объясните ребенку причину ссоры в доступных для него фразах;
- ⋞ снизьте значимость конфликта в глазах ребенка. Объясните, что у вас как родителей могут быть разные мнения и взгляды на какие-то вещи, разные желания, и это может вызывать ссоры. Но родители не перестают любить друг друга, любить своего ребенка или своих детей, вы по-прежнему семья.

Позволю себе небольшое сравнение. Ребенок не растет, словно трава, скорее, он похож на культурное растение, которое требует постоянного ухода и благоприятной среды. Согласитесь, что даже цветы вянут от негативных воздействий, тогда что говорить о детях? Не травмируйте их ссорами и конфликтами, которые по сути есть не что иное, как эгоистическое стремлением настоять на своем любой ценой.

Душевный мир ребенка очень хрупок. Поэтому будьте предельно бережны и деликатны!

Как привнести духовность кармелитов в нашу повседневную жизнь?

Сотни лет назад христианские отшельники поселились на горе Кармель в Святой Земле, чтобы практиковать созерцание, физический труд и молитву. Это были первые кармелиты. Они выбрали своей покровительницей Пресвятую Деву Марию Кармелитанскую.

Кармелиты последовали примеру пророка Илии, который глубоко познал Бога на той же горе Кармель. Они практикуют двенадцать пунктов своего Устава: послушание, целомудрие, бедность, примирение, постоянная молитва, богослужение, размышление над Писанием, воздержание от мяса, физический труд, молчание, смирение и сверхдолжные добрые дела.

Давайте рассмотрим, чему мы можем научиться у ордена кармелитов. Вот 10 способов привнести их духовность в нашу повседневную жизнь.

1 Ношение скапулярия

С тех пор, как Богородица подарила скапулярий святому Симеону Стоку, его ношение стало важной частью католического благочестия. Сначала оно было распространено только среди монахов, потом постепенно ношение скапулярия разрешили некоторым представителям третьих орденов, а сегодня почитать Богородицу таким образом может каждый мирянин.

2 Чтение текстов святых ордена кармелитов

Духовное чтение – неотъемлемая часть кармелитанской духовности. Познакомьтесь с писателями-кармелитами, такими как св. Тереза Авильская, св. Иоанн Креста, св. Тереза из Лизье и св. Тереза Бенедикта Креста.

3 Молитва Розария

Преданность этой молитве присуща кармелитам от начала существования ордена. Вы также можете молиться Святым Розарием в любой день, а не только в специально назначенные Церковью для этого периоды.

4 Воздержание от мяса

Устав кармелитов призывает воздерживаться от употребления мясной пищи, кроме как в болезни или немощи. Попробуйте последовать их примеру или хотя бы введите дополнительный день поста, когда вы особенно нуждаетесь в духовном сосредоточении.

5 Чтение Литургии Часов

Как и последователи других монашеских орденов, кармелиты ежедневно молятся псалмами, включенными в Литургию Часов (Бревиарий). Даже если в середине дня вы заняты на работе, а вечером – семейными обязанностями, попробуйте читать Литургию Часов хотя бы утром. Это прекрасная возможность вспомнить о Господе с самого начала дня.

6 Созерцательная молитва

Это неотъемлемая часть повседневной жизни кармелитов. Найдите время для мысленной молитвы. Полчаса – хорошо, но даже если это будут всего 5-10 минут, это время наедине с Богом освятит весь ваш день.

7 Время тишины

Многие общины кармелитов большую часть времени проводят в молчании. Они серьёзно относятся к словам Пророка Исайи: «Безмолвие – это путь к укреплению святости» и «Твоя сила будет в безмолвии и надежде». Попробуйте и вы отыскать время для молчания в суете повседневной жизни.

8 Ручной труд

Устав кармелитов гласит: «Вы должны посвятить себя какой-либо работе, чтобы дьявол всегда находил вас занятыми делом». Традиционно это был ручной труд. В век информационных технологий, когда большинство из нас работает за компьютером, какой радостью может стать простой физический труд, вроде работы в саду или в столярной мастерской, или даже просто уборка дома!

9 Участие в таинствах

Кармелиты ежедневно участвуют в Святой Мессе и принимают таинство Евхаристии. Если у вас нет такой возможности, даже одна дополнительная Месса на неделе может неожиданным образом изменить вашу духовную жизнь.

10 Добрые дела

Важной частью духовности кармелитов является практика сверхдолжных добрых дел, то есть дел, совершаемых сверх того, что требуется для нашего собственного спасения, заслуги за которые, как считается, можно жертвовать другим, нуждающимся в спасении. Но для начала можно начать с одного, самого маленького доброго дела в день, жертвуя его ради славы Христа.

Рускатолик.рф

"Светачу" - 5 год

Цэнтр дапамогі залежным ад алкаголю і наркотыкаў адзначыў свой першы юбілей

Мерапрыемствы з нагоды пяцігоддзя Цэнтра дапамогі залежным ад алкаголю і наркотыкаў "Светач" прайшлі 10 – 11 ліпеня. Цэнтр дзейнічае пры каталіцкай парафіі Езуса Валадара Сусвету. Кожны чалавек, які мае жаданне пазбавіцца ад сваёй залежнасці, можа знайсці тут дапамогу. І не важна, да якой канфесіі ён сябе адносіць.

■ **Зміцер Лупач**, *тэкст;* **Леанід Юрык**, *фота*

За гэтыя пяць гадоў праз Цэнтр прайшло 120 чалавек, прыкладна паўсотні з іх вядуць зараз здаровы лад жыцця. Улічваючы такую страшную хваробу, як алкагалізм, – гэта вельмі добры паказчык.

Алкагалізм – хвароба, а не нейкая распуста, як шмат хто лічыць у нашым грамадстве. Менавіта гэтае памылковае ўяўленне аб залежнасці ад алкаголю часта і перашкаджае эфектыўнаму вяртанню людзей да здаровага ладу жыцця. Хвароба фактычна невылечная, але чалавек можа жыць з ёй, не ўжываць алкаголю і быць паўнавартаснай часткай грамадства. Гэтаму і вучаць у "Светачы".

Уладзімір Шчэпін, заснавальнік і кіраўнік Цэнтра, сам у свой час сутыкнуўся з праблемай залежнасці ад алкаголю. Яму тады дапамаглі іншыя людзі, таму ён лічыць сваім абавязкам дапамагаць зараз тым, хто сутыкнуўся з падобнай праблемай і хоча вярнуцца да цвярозага жыцця.

Уладзімір не можа дакладна сказаць, калі было цяжэй працаваць: на самым пачатку ці зараз. Паводле яго, кожны адрэзак часу мае свае адметнасці.

"Калі мы пачыналі, то ў нас быў вялікі энтузіязм, хацелася шмат рабіць і зрабіць. Гэта і дало нам сілы, каб утрымацца першы год на плыву, – дзеліцца з намі Уладзімір Шчэпін. – Самае складанае было на гэтым этапе – зарэкамендаваць сябе, паказаць, што наш метад працуе, што мы тут не проста так. І першы год нашай працы даў такую магчымасць".

Кіраўнік Цэнтра ўдзячны святару-капуцыну айцу Тадэвушу Кавальскаму, які служыць у Бягомлі і шмат зрабіў і робіць для развіцця "Светача". Ён дапамагаў і ў пытаннях уладкавання Цэнтра, калі трэба было займацца будоўляй і рамонтам, а таксама знаходзіў магчымасці, каб падтрымаць Цэнтр фінансава, бо людзі, каторыя праходзяць курс рэабілітацыі, павінны за сябе плаціць. Але не кожны мае такую магчымасць. Ды і давер людзей на першым часе "Светачу" таксама трэба было заваёўваць. З гэтай задачай Цэнтр паспяхова справіўся, пра што сведчылі людзі, якія выйшлі на сцэну Бягомльскага Дома культуры ў першы дзень урачыстасцей. Усе яны ў свой час трапілі ў Цэнтр з праблемай алкагольнай залежнасці, дзе ім дапамаглі з гэтым справіцца.

Некаторыя з іх засталіся працаваць пры Цэнтры і дапамагаюць іншым спраўляцца са сваёй бядой. Бо хто ж лепш зразумее чалавека, як не той, хто сутыкнуўся з гэтай хваробай і здолеў яе перамагчы?!

"Усе кансультанты ў нас – людзі, што сутыкнуліся ў свой час з праблемай алкагалізму. Гэта адна з асноваў працы нашага Цэнтра. Такія людзі адчуваюць сябе тут як рыба ў вадзе," – кажа Уладзімір Шчэпін.

Яго жонка Таццяна заўважвае, што асабліва ёй запомніўся перыяд, калі яны толькі пачыналі. І на самым пачатку была іх "Цвярозая лаўка" на Будслаўскім фэсце 2016 года. А яшчэ Таццяна ўзгадвае іх вянчанне. У 2017 годзе пару абвянчаў айцец Тадэвуш у мясцовай капліцы. Зараз ужо цяжка сказаць адназначна: Цэнтр дзейнічае пры капліцы ці капліца пры Цэнтры.

Таццяна Шчэпіна ўзгадвае, што быў час, калі яна адчувала гонар за зробленую працу. Але прыходзіла і расчараванне, калі ў Цэнтры не заставалася ніводнага рэабілітанта. "Гэта магло працягвацца тыдзень – два, а потым людзі пачыналі ехаць, – успамінае Таццяна. – Таму мы ўжо навучыліся працаваць і з адным рэабілітантам, і з васьмю – дзевяццю".

Таксама Цэнтр перыядычна праводзіць семінары з сузалежнымі людзьмі, гэта значыць з тымі, хто пастаянна жыве і кантактуе з людзьмі залежнымі. Бо хвароба іх блізкіх адбіваецца непасрэдна і на іх стане.

Яшчэ адзін супрацоўнік Цэнтра – Генадзь Бервячонак з Глыбокага – адзначае, што праз Цэнтр прайшло больш за сотню чалавек, і кожны – гэта своеасаблівы асобны свет. У кожнага былі свае гісторыі жыцця: у некага звычайныя, а ў некага і вельмі незвычайныя. Ён быў уражаны, што алкагалізм і іншыя залежнасці могуць рабіць з людзьмі.

"Я таксама ўзяў шмат ад гэтых людзей, – дзеліцца спадар Генадзь. – Дзякуючы нашаму Цэнтру яны мелі магчымасць пачаць новае жыццё. Яны казалі, што гэта іх другі дом, дзе адбылося іх другое нараджэнне. Гэта для мяне самыя яркія моманты нашай працы".

Генадзь Бервячонак адзначае, што за пяць гадоў будынак Цэнтра змяніўся не толькі знешне, але змяняліся і самі людзі. "Нават вада псуецца, калі стаіць на месцы: яна павінна рухацца, – кажа ён. – Так мусіць быць і ў нас".

У пацвярджэнне яго словаў Уладзімір Шчэпін заўважае, што яны плануюць пашырацца. Раней у Цэнтры аказвалі дапамогу толькі хімічна залежным, гэта значыць, алкаголікам і наркаманам. Але Праграма "12 крокаў", па якой працуе рух Ананімных Алкаголікаў, універсальная, яе можна выкарыстоўваць і для лячэння ад іншых залежнасцяў.

Таму каманда "Светача", каб пазбегнуць застою, стала працаваць і з іншымі праблемамі. "Прамежак часу ў пяць гадоў паказаў, што ў нас арганізавалася прафесійная каманда, якая ў поўнай меры можа працаваць з любымі залежнасцямі," – не без гонару кажа Уладзімір Шчэпін.

Зараз у Бярозаўцы закрываецца школа, яе будынак прапанавалі аддаць Касцёлу. Таму Уладзімір марыць заснаваць тут школу кансультантаў, стварыць свае навучальныя праграмы, каб рыхтаваць новыя кадры ў змаганні з людскімі бедамі.

Падчас сустрэчы ладзіліся розныя трэнінгі і лекцыі, праводзілася праца ў групах. Вечарам была забаўляльная частка: канцэрт, дыскатэка, лазня, шашлыкі. І ўсё гэта без кроплі алкаголю!

Завяршылася сустрэча ў нядзелю Імшой удзячнасці за пяць гадоў працы Цэнтру дапамогі залежным ад алкаголю і наркотыкаў "Светач". Яе ўзначаліў біскуп Віцебскі Алег Буткевіч.

Сваё казанне ён распачаў словамі з Евангелля, што дрэва распазнаецца па пладах, якія прыносіць. Гэтыя словы можна дапасаваць і да працы Цэнтра, бо за пяць гадоў ужо ёсць пэўныя вынікі.

"Кожная залежнасць узнікае, калі чалавек адыходзіць ад Бога, – адзначыў іерарх. – Сын Божы прыйшоў у гэты свет, каб зрабіць нас свабоднымі. Алкагалізм, наркаманія – гэта несвабода, гэта – залежнасць". Таму адзін з крокаў, каб ад яе пазбавіцца, – прынясць пакору перад Богам, каб прызнаць сваю залежнасць". Менавіта гэта і з'яўляецца адным з пунктаў Праграмы "12 крокаў".

Ардынарый адзначыў, што чалавек адрозніваецца ад іншых жывых істотаў тым, што мае сумленне. А гэта ні што іншае, як голас Бога. І гэты голас нельга заглушаць. Некаторыя людзі спрабуюць заглушыць гэты голас алкаголем, але не дапамагае. Наадварот, праблема толькі павялічваецца. Тут, па словах біскупа, паспрыяць можа толькі пакаянне і зварот да Божай дапамогі.

Напрыканцы Імшы іерарх параўнаў наступствы алкагалізму для нашай краіны з Другой сусветнай вайной. Тады ў Беларусі не было сям'і, жыццё якой не парушыла б вайна. Так і зараз: цяжка знайсці сям'ю, якую б хоць нейкім чынам не закранула гэта бяда.

Але не трэба ўпадаць у роспач, – перасцярог біскуп Алег. З Богам усё можна зрабіць, таму для чалавека-верніка няма нічога немагчымага. Іерарх адзначыў, што было б добра, каб гэтай праблемы не існавала ўвогуле, тады б і не спатрэбіліся такія Цэнтры. "Але пакуль праблема існуе, то над ёй трэба працаваць. Таму дзякуй, што вы ёсць!"

На заканчэнне Уладзімір Шчэпін сказаў: "Калі людзі, якія прыехалі да нас, выйшлі на сцэну Дома культуры, у мяне было захапленне ад нашай працы. Што мы можам быць не проста цвярозымі, а жыць па-цвярозаму. Таму мы будзем ісці далей, каб дапамагаць сабе, а праз нас і іншым людзям".

Застаецца толькі пажадаць Цэнтру плёну ў іх нялёгкай, але такой патрэбнай працы!

Інтэрв’ю са святаром-пчаляром

Добры Бог дазволіў мне, як і многім іншым людзям, далучыцца да святкавання парафіяльнага фэсту ў Ідолце ў гонар Найсвяцейшай Панны Марыі з гары Кармэль. Падчас святкавання ў касцёле была асвечана новая фігура Маці Божай Шкаплернай, пра што можна прачытаць на старонках гэтага нумара “Каталіцкага Весніка”. Тэмай жа нашага інтэрв’ю з пробашчам парафіі кс. Вячаславам Адамовічам стала не само святкаванне ўрачыстасці, але высакароднае хобі святара. Справа ў тым, што кс. Вячаслаў ужо пару гадоў займаецца пчалярствам. Паколькі дадзеная тэма блізкая і цікавая мне, то мы вырашылі пагутарыць з пробашчам пра пчолак, мёд і пчалярскую працу.

– Кс. Вячаслаў, ці даўно Вы вырашылі займацца пчалярствам?

– Пчолы ў мяне трэці сезон ужо. Але гэтая ідэя не прыйшла ніадкуль. Справа ў тым, што мой дзядуля гэтым займаўся і, маючы яго прыклад перад вачыма, вырашыў паспрабаваць і я. У дзяцінстве, памятаю, я гуляў ужо ў пчаляра: лавіў пчол, садзіў іх на прылётную дошку і ўяўляў сабе, што гэта такі пчаліны аэрадром. А потым назіраў, як яны лётаюць. Ну а калі сур'ёзна зацікавіўся, то спачатку заглыбіўся ў літаратуру, пачаў шмат шукаць інфармацыі ў інтэрнэце, захапіўся і вось цяпер у мяне дзесяць вуллікаў.

– Вы куплялі нейкую асаблівую пароду ці проста злавілі мясцовых пчол?

– Я вырашыў адразу заняцца гадаваннем пароды Бакфаст. Разумееце, у мяне даволі спецыфічная сітуацыя. Вуллі стаяць проста ля плябаніі, зусім недалёка – касцёл. А гэта – публічнае месца, тут ходзяць парафіяне, дзеці і моладзь. Я мусіў выключыць магчымасць таго, што хтосьці можа пацярпець ад пчол. Таму і завёў адразу такую “каталіцкую” пароду. Гэтых пчол цягам доўгай селекцыі вывеў бэнэдыктынскі **манах брат Адам.*** Называецца яна Бакфаст – па імені абацтва ў Англіі, дзе размяшчаўся кляштар. Пчолы Бакфаст вызначаюцца высокай прадуктыўнасцю і вельмі спакойным характарам. Гэтая рыса якраз-такі мне добра пасавала.

– Што можаце вызначыць, як самае лёгкае і самае складанае ў пчалярстве?

– Самае лёгкае і самае прыемнае для мяне – заварыць кубак кавы, сесці каля вулляў і назіраць, як сноўдаюць туды-сюды пчолкі. Мяне захапляе заўсёды іхняя працавітасць і мэтанакіраванасць. А самае цяжкое і адначасова прыемнае – гэта калі трэба адпампоўваць мёд: кожная рамка, налітая мёдам, важыць пару добрых кілаграм. А яе трэба дастаць, спарадкаваць. Гэта сур’ёзная фізічная праца.

– А што наконт далейшых планаў?

– Нельга тут забывацца, што маё асноўнае пакліканне – гэта праца ўсё ж такі з людзьмі. Я не магу сабе дазволіць пастаянна знаходзіцца на пасецы, бо мае парафіяне таксама чакаюць ад мяне пастырскай увагі і клопату. Таму калі казаць пра пашырэнне, то так, я б хацеў павялічыць пасеку, але ў разумных межах, можа, да вулляў трыццаці. Больш наўрад ці, бо ўсё-такі пчолы вымагаюць догляду. Трэба сачыць за станам сем’яў, своечасова лячыць іх, рыхтаваць да зімоўкі. Гэта ўсё забірае час.

– Ці паўплывала на Ваш выбар хобі тое, што Вы – святар?

– Вялікую тэалогію да пчалярства цяжка дапасаваць. Аднак мы памятаем пасхальны спеў Экзультэт, дзе праслаўляецца Пасхал – сімвал Самога Хрыста. Тут якраз-такі ўспамінаецца працавітая пчала – вытворца воску. І мне таксама дае асалоду сам працэс догляду пчолаў. Падабаецца адчуваць, як яны ходзяць па руках, гудуць блізка, з вулля ідзе водар пчалінай сям’і, які не падобны ні да чаго іншага. Там прысутнічаюць ноткі мёду, прапалісу і воску. Назіраючы за пчоламі, я не стамляюся захапляцца Божай мудрасцю і дабрынёй. Стваральнік даў нам такі цудоўны свет, поўны сваіх стварэнняў. А праз гэтыя стварэнні, па думцы св. Тамаша Аквінскага, мы можам дайсці да Стваральніка. Таму пчолы мне ўказваюць на Божую прысутнасць.

– Можа быць, банальнае пытанне, але ці джалілі Вас пчолы?

– Рэгулярна. Але на сённяшні дзень успрымаю гэта проста як лек.

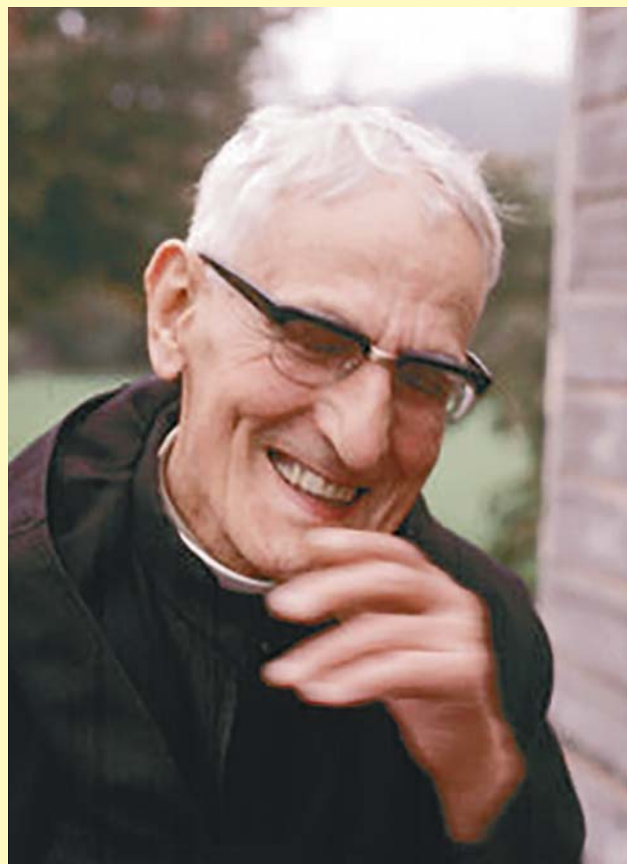
– Ну, і сам мёд, напэўна, ратуе Вас ад прастуды, узмацняе імунітэт?

– Вы здзівіцеся, але мёд я амаль не ем. Ну, можа, калі зімой з кубкам гарбаты. Мне ад пчол патрэбныя яны самі. Мяне захапляе сам працэс пчалярства. Не буду хаваць, але я і размаўляю з імі, калі адкрываю вулей. І мне здаецца, яны мяне чуюць і па-свойму разумеюць. Не сакрэт, што яны добра адчуваюць настрой пчаляра, які да іх прыходзіць. Таму нельга рабіць рэзкіх рухаў, паказваць сваю знерваванасць, бо гэта ўсё можа перадацца і пчолам. А тады якая ўжо там работа, калі вулей устрывожаны?

– Жадаю Вам плённага пчалярскага сезону, добрай зімоўкі і радасці ад свайго высакароднага святарскага захаплення!

– Дзякуй за размову.

Гутарыў
кс. Віктар Місевіч

***Брат Адам,** свецкае імя – Карл Керле, нарадзіўся 3 жніўня 1898 г. у Мітэльбібераху (Германія). Бэнэдыктынец, пчаляр, у тым ліку загадчык аддзела пчалярства ў абацтве Бакфаст, аўтарытэтны эксперт па гадоўлі пчаліных матак і стваральнік Бакфаста – пароды медоносных пчол.

Ва ўзросце 11 гадоў па стане здароўя яго пабожная маці адправіла з Германіі ў брытанскі манастыр абацтва Бакфаст, дзе ён пачаў займацца пчалярствам у 1915 годзе. На два гады раней паразіт на востраве Уайт (Acarapis woodi) распаўсюдзіўся ў Вялікабрытаніі і прычыніў велізарную шкоду пчалярству, забіўшы ўсіх брытанскіх пчол (чорных пчол) ва ўсім Каралеўстве. У 1916 г. хвароба дабралася да манастыра і забіла 30 з 46 пчаліных сем'яў. Страт не панеслі толькі цэнтральнаеўрапейская пчала (Apis mellifera carnica) і італьянская пчала (Apis mellifera ligustica).

Першапачаткова Брат Адам ездзіў у Турцыю ў пошуках замены брытанскім пчолам. У 1917 годзе ён стварыў першую пчаліную лінію Бакфаст, якая аказалася высокапрадуктыўнай і ўстойлівай да паразітаў. 1 верасня 1919 г. брат Адам стаў кіраўніком аддзела пчалярства ў абацтве Бакфаст, неўзабаве пасля адстаўкі брата Калумба. У 1925 г., вывучыўшы арганізацыю пасек, ён заснаваў у Дартмуры (Вялікабрытанія) сваю, вядомую ва ўсім свеце ізаляваную пчалярскую сядзібу, каб атрымаць выбраныя скрыжаванні пчол. Сядзіба працуе і сёння.

З 1950 года на працягу больш як дзесяці гадоў брат Адам працягваў паступова ўдасканальваць пчалу Бакфаст, аналізуючы і параўноўваючы пчол з усёй Еўропы, Блізкага Усходу і Паўночнай Афрыкі.

У 1964 г. ён быў абраны чальцом савета Асацыяцыі даследаванняў пчол, якая пазней стала Міжнароднай асацыяцыяй даследаванняў пчол. У 1970-х гадах працягваў вывучэнне пчалы Бакфаст. Атрымаў некалькі ўзнагарод і адзнакаў, у тым ліку Брытанскі афіцэрскі крыж у 1973 годзе і Нямецкі крыж у 1974 годзе.

2 кастрычніка 1987 г. брат Адам атрымаў званне Ганаровага доктара Дэпартамента сельскай гаспадаркі Шведскага сельскагаспадарчага ўніверсітэта. Праводзіў пошукі пчол у гарах Кіліманджара ў Танзаніі і ў Кеніі. Праз два гады Універсітэт Эксэтэра ў Вялікабрытаніі надзяліў яго тытулам ганаровага доктара.

2 лютага 1992 г., ва ўзросце 93 гадоў, ён звольніўся з пасады ў аддзеле пчалярства манастыра і атрымаў дазвол праводзіць час са сваёй пляменніцай у Мітэльбібераху (Германія). З 1993 г. быў манахам на пенсіі і, такім чынам, стаў найстарэйшым манахам у брытанскай кангрэгацыі бэнэдыктынцаў. У 1995 годзе ва ўзросце 97 гадоў пераехаў у дом для састарэлых побач з абацтвам Бакфаст, дзе памёр 1 верасня 1996 года.

Папу Францішка выпісалі з бальніцы

Адказваючы на пытанні журналістаў, кіраўнік Залы друку Святога Пасаду Матэа Бруні пацвердзіў, што 14 ліпеня раніцай, каля 10.30, Святы Айцец быў выпісаны з Універсітэцкай клінікі імя Агасціна Джэмэлі.

кс. Аляксандр Амяльчэня, *Vatican News*

"Перш чым вярнуцца ў Дом св. Марты ў Ватыкане, Папа Францішак адправіўся ў базыліку Санта-Марыя-Маджорэ, дзе перад абразом Багародзіцы Salus Populi Romani падзякаваў за поспех аперацыі, адрасаваўшы Ёй малітву за ўсіх хворых, асабліва за тых, з кім сустракаўся ў дні шпіталізацыі", – гаворыцца ў афіцыйнай заяве.

Пантыфік правёў у клініцы Джэмэлі дзесяць сутак. 4 ліпеня каля поўначы Святы Пасад распаўсюдзіў паведамленне, у якім гаварылася, што Францішку была зроблена планавая аперацыя, звязаная з дывертыкулярнай хваробай сігмападобнай абадковай кішкі. Хірургічнае ўмяшанне працягвалася каля трох гадзін і запатрабавала рэзекцыі левай часткі тоўстага кішэчніка.

З моманту свайго абрання на Апостальскі Пасад у сакавіку 2013 г. Папа, нягледзячы на паважаны ўзрост, рэдка звяртаўся па сур'ёзную медыцынскую дапамогу. Вясной 2018 г. ён перанёс аперацыю па выдаленні катаракты. У апошні раз моцнае недамаганне здарылася ў Пантыфіка ў пачатку студзеня ў сувязі з ішыялгіяй. Тады ён нават быў вымушаны адмяніць некаторыя важныя мерапрыемствы.

На жнівень прыпадаюць дні нараджэння, імяніны і гадавіны святарскага пасвячэння ў наступных святароў:

3 жніўня – дзень нараджэння адзначае **кс. Мікалай Ліпскі** *(Новалукомль)*;

4 жніўня – дзень нараджэння адзначае **а. Яраслаў Банасяк OFMConv** *(Удзела)*;

5 жніўня – гадавіну святарскага пасвячэння адзначае **кс. Юрый Жаўняровіч** *(Ахрэмаўцы)*;

6 жніўня – дзень нараджэння адзначае **біскуп Аляксандр Яшэўскі SDB**, дапаможны біскуп Мінска-Магілёўскай архідыяцэзіі;

7 жніўня – дзень нараджэння адзначае **кс. канонік Уладзімір Шымковіч** *(Параф'янава)*;

10 жніўня – дзень нараджэння адзначаюць **кс. Вячаслаў Адамовіч** *(Ідолта)*, **кс. Станіслаў Скрыдалевіч SAC** *(Талачын)*; **гадавіну святарскага пасвячэння** адзначае **а. Кляменцій Верт SJ** *(Віцебск)*;

14 жніўня – гадавіну святарскага пасвячэння адзначае **а. Віктар Жук SJ** *(Віцебск)*;

15 жніўня – дзень нараджэння адзначае **а. Крыштаф Коц'ян OP** *(Віцебск)*;

16 жніўня – дзень нараджэння адзначаюць **кс. Крыштаф Сілкоўскі SCJ** *(Паставы)*, **кс. Генадзь Рэйшаль** *(Шаркаўшчына)*;

17 жніўня – імяніны адзначае **кс. Яцэк Хутман** *(Камаі)*;

18 жніўня – гадавіну святарскага пасвячэння адзначаюць **кс. Вячаслаў Адамовіч** *(Ідолта)*, **кс. Валерый Марціноўскі** *(Віцебск)* і **кс. Антон Лагунёнак** *(Віцебск)*;

21 жніўня – дзень нараджэння адзначае **кс. Дзмітрый Рацько** *(Празарокі)*; **гадавіну святарскага пасвячэння** адзначае **а. Аляксей Варанко** *(Віцебск)*;

26 жніўня – дзень нараджэння адзначае **кс. Андрэй Кулік** *(Мёры)*;

28 жніўня – дзень нараджэння і імяніны адзначае **кс. Аляксандр Дулінец** *(Мёры)*;

29 жніўня – дзень нараджэння адзначае **кс. Вячаслаў Пялінак** *(Брэст)*;

31 жніўня – дзень нараджэння адзначае **кс. Уладзімір Заянчкоўскі** *(Лепель)*.

Падрыхтавала **Вікторыя Колзун**

Перамяненне Пана

У чым сэнс свята Перамянення Пана? Хто быў сведкам тых падзей? Ці памятаеце вы, калі і дзе гэта адбылося? Прыгадайце, што вы ведаеце, і адкажыце на пытанні тэста "Каталіцкага Весніка".

1 Евангелісты, у якіх мы знаходзім падрабязны аповед пра Перамяненне Пана:

А. Марк, Лука, Ян
Б. Мацвей, Марк, Лука
В. Мацвей, Ян

2 Як у Евангеллі называецца гара, на якую Езус узвёў вучняў?

А. Галгота
Б. Сінай
В. Табор

3 Якія пракрокі Старога Запавету гаварылі з Хрыстом у дзень Яго Перамянення?

А. Ісая і Ілля
Б. Майсей і Ілля
В. Ерамія і Ісая

4 Пра што Езус размаўляў з пракрокамі ў дзень Свайго Перамянення?

А. Пра Збаўленне
Б. Пра адыход Хрыста
В. Невядома

5 Хто з апосталаў быў прысутны пры Перамяненні Пана?

А. Пётр, Якуб, Ян
Б. Пётр, Ян, Філіп
В. Пётр, Ян, Андрэй

6 Навошта Езус прыйшоў з апосталамі на гару Табор?

А. Каб памаліцца
Б. Каб прамовіць казанне
В. Узяў з сабою на размову

7 Да якой падзеі, паводле словаў Хрыста, вучні Яго не павінны былі распавядаць пра Перамяненне?

А. Да Уваскрасення Хрыста
Б. Да Унебаўшэсця Хрыста
В. Да Пяцідзясятніцы

8 Важная падзея, якая папярэднічала Перамяненню Пана:

А. Цуд у Кане Галілейскай
Б. Уваскрашэнне Лазара
В. Вызнанне Пятра

9 Працягніце сказ: «Калі ён яшчэ прамаўляў, светлае воблака агарнула іх, а голас з воблака сказаў: «Гэта Сын Мой умілаваны, якога Я ўпадабаў...».

А. Яго трымайцеся
Б. Яго слухайце
В. Яго ўслаўце

10 Калі Каталіцкі Касцёл адзначае Свята Перамянення Пана?

А. 1 жніўня
Б. 4 жніўня
В. 6 жніўня

Падрыхтавала **Вікторыя Колзун**

Правільныя адказы на віктарыну: старонка 16

Каталіцкая капліца ў анкадыспансеры ў Віцебску

У Віцебскім абласным клінічным анкалагічным дыспансеры па адрасе вул. П. Броўкі, 33 дзейнічае каталіцкая капліца. Святая Імша адпраўляецца кожны аўторак а 16.00. Ёсць магчымасць запрасіць святара ў палату.
Тэл. +375(29) 510-20-77 кс. Андрэй Аніскевіч
Тэл. +375(29) 894-55-11 сп. Яўгенія

Пакой для малітвы

ў Віцебскай абласной бальніцы знаходзіцца на другім паверсе галоўнага корпуса каля ліфта з боку неўралагічнага аддзялення.

Малітва – набажэнствы, магчымасць сустрэчы з каталіцкім святаром: сакрамантальная паслуга, размова, кожны чацвер з 17.00.
Са святаром можна скантактавацца па тэлефоне:
+ 375 29 78 51 298

Каляндар на жнівень

6 жніўня – свята Перамянення Пана.

Гэтае свята звязваюць з цудам, які Езус Хрыстус здзейсніў напрыканцы Свайго зямнога шляху перад трыма апосталамі – Пятром, Якубам і Янам. Хрыстус прывёў Сваіх вучняў на гару Табор і адкрыў, што Яму належыць пакутаваць за людзей, памерці на крыжы і ўваскрэснуць. Там Ён перамяніўся перад апосталамі: твар Яго заззяў, а вопратка зрабілася асляпляльна белай. Два прарокі Старога Запавету – Майсей ды Ілля – з'явіліся Госпаду на гары і размаўлялі з Ім. А голас Бога Айца са светлага воблака сведчыў пра Боскасць Хрыста.

Лічыцца, што на гары Табор Езус упершыню паказаў людзям сваю Боскую сутнасць. Вучні ўсвядомілі, што перад імі не проста прарок, але Сам Пан. Свята Перамянення Пана нагадвае вернікам на прыкладзе Езуса Хрыста пра неабходнасць духоўнага перамянення і ўдасканалення. Лічыцца таксама, што гэтае свята звязана са старазапаветным днём асвячэння пладоў. Так, на Усходзе ў пачатку жніўня выспяваюць злакі і вінаград, якія хрысціяне прыносяць у храм для блаславення.

9 жніўня – свята св. Тэрэзы Бэнэдыкты ад Крыжа (Эдыты Штайн), панны і мучаніцы, апякункі Еўропы.

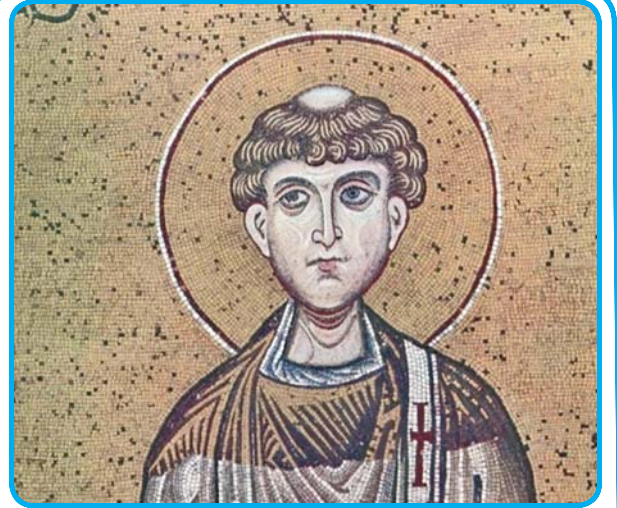
Эдыта Штайн нарадзілася 12 кастрычніка 1891 г. у габрэйскай сям'і ў Вроцлаве. Яе бацька памёр, калі Эдыце было толькі два гады. Маці выхоўвала дзяцей у габрэйскай традыцыі, але ў 14 гадоў Эдыта лічыла сябе атэісткай. Атрымаўшы атэстат сталасці, яна паступіла ва ўніверсітэт і пачала вывучаць філасофію. Пасля двухгадовага знаходжання на фронце, дзе Эдыта служыла сястрой міласэрнасці, яна вярнулася да філасофіі, але менавіта ў той перыяд яе пачалі цікавіць пытанні веры. Аднойчы Эдыта была моцна ўражаная незвычайным даверам да Бога адной жанчыны, муж якой загінуў на вайне. І тады ў Эдыты абудзілася цікавасць да хрысціянства.

Зрабіць канчатковы выбар ёй дапамог жыццяпіс св. Тэрэзы Авільскай, прачытаўшы які, Эдыта Штайн ва ўзросце 31 года вырашыла прыняць хрост. Яшчэ праз тры гады яна ўступіла ў ордэн кармелітак у Кёльне. У ордэне Эдыта прыняла імя Тэрэза Бэнэдыкта ад Крыжа. Будучы законніцаю, яна не спыняе свае заняткі філасофіяй, а таксама выкладае ў дамініканскай школе, вывучае гісторыю філасофскай каталіцкай думкі.

Пасля смерці маці па прыкладзе Эдыты яе сястра Ружа таксама ахрысцілася і ўступіла ў кляштар. Калі нацысты пачалі барацьбу за «расавую чысціню», Эдыта з сястрою перабраліся ў кармеліцкі кляштар у Галандыю, каб не ствараць праблемаў для сясцёр у Кёльне, але і там неўзабаве пачалася «чыстка». Сясцёр Штайн арыштавалі і адправілі ў Асвенцім, дзе яны і загінулі ў газавай камеры 9 жніўня 1942 г. Кармелітка, філасаф і мучаніца Эдыта Штайн была ў 1998 г. кананізаваная Папам Янам Паўлам II, які абвясціў яе апякункаю Еўропы.

10 жніўня – свята святога Лаўрэнція, дыякана і мучаніка.

Паводле падання, Лаўрэнцій паходзіў з Іспаніі. Ён быў дыяканам і служыў пры св. Папу Сіксту II, з якім яго звязвалі блізкія сяброўскія адносіны. 6 жніўня 258 г. падчас пераследу цэзара Валяр'яна Папу і чацвярых яго дыяканаў, у тым ліку і Лаўрэнція, арыштавалі на набажэнстве ў рымскіх катакомбах Калікста. Папу ў той жа дзень адсеклі галаву (успамін св. Сікста II, Папы і мучаніка, прыпадае на 7 жніўня), а праз чатыры дні мучаніцкую смерць прыняў таксама і Лаўрэнцій: ён быў спалены жывым. Перад смерцю цэзар запатрабаваў у яго выдаць багацці хрысціянаў, на што святы, паказваючы на жабракоў, сказаў: "Вось сапраўднае багацце Касцёла!" Цела святога Лаўрэнція спачывае ў базіліцы, што носіць яго імя і з'яўляецца адным з найважнейшых касцёлаў Рыма, а галава святога – адна з найкаштоўнейшых рэліквій хрысціянства

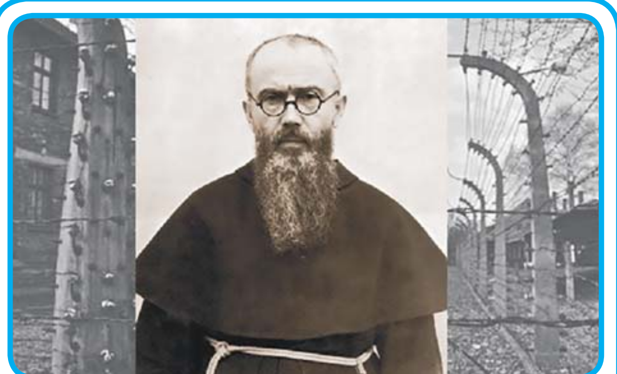
– захоўваецца ў Ватыкане. Святога Лаўрэнція заўсёды ўшаноўвалі і на Захадзе, і на Усходзе, а ў Рыме ён лічыцца трэцім пасля святых апосталаў Пятра і Паўла ў іерархіі культу. Святы з'яўляецца апекуном пажарных, яго заступніцтва просяць пры хваробах скуры, а таксама ад пажараў і мукаў чысца.

11 жніўня – успамін св. Клары

Святая Клара паходзіла з арыстакратычнай сям'і. Нарадзілася ў 1194 годдзе. Маці, молячыся напярэдадні родаў у саборы Святога Руфіна, пачула голас, які прадказаў ёй нараджэнне дзяўчынкі: «Жанчына, не бойся, бо ты шчасліва народзіш яркі прамень, які асвяціць свет». Таму дзяўчынку назвалі Кларай, што значыць «светлая». Пасля сустрэчы з Францішкам Асізскім (1211 год), які прапаведаваў ідэалы беднасці, цноты і манаскай паслухмянасці, Клара даручыла сябе яго духоўнаму кіраўніцтву. Яна таемна пакінула бацькоўскі дом і прыняла ад Францішка манаскае адзенне ў Асізі. Разам са сваёй сястрою Агнешкай яна пасялілася пры касцёле святога Дам'яна непадалёк ад Асізі, побач з якім праз нейкі час утварыўся невялікі кляштар. Ён стаў першай сядзібаю ордэна Убогіх Сясцёр – кларысак, статут якога напісаў сам святы Францішак. Жыццё кларысак было ўладкавана па прыкладзе жыцця жабрачых супольнасцей францішканцаў. Клара мела вельмі вялікі аўтарытэт у тагачасным Касцёле: па парады да яе звярталіся біскупы, кардыналы і Папы. Святая чэрпала са сваёй эўхарыстычнай веры вялікую сілу, якая рабіла яе бясстрашнай нават перад нашэсцем сарацынаў: Клару прывялі на гарадскую сцяну, у руках у яе былі Найсвяцейшыя Дары. Убачыўшы яе, войска кінулася ва ўцёкі.

Клара, якая на працягу трыццаці гадоў да самай смерці пакутавала ад хваробаў, адышла з гэтага свету 11 жніўня 1253 г. у сваім кляштары. Рэліквіі святой Клары, што з'яўляецца апякункаю тэлебачання, знаходзяцца ў касцёле яе імя ў Асізі. Праз яе заступніцтва просяць дапамогі пры хваробах вачэй і слепаце.

14 жніўня – успамін св. Максімільяна Марыі Кольбэ, святара і мучаніка.

Святы Максімільян нарадзіўся 8 студзеня 1894 г. у Здуньскай Волі каля Лодзі (Польшча). Вучыўся ў Рыме, меў ступень доктара. У 1918 годзе атрымаў святарскія пасвячэнні ў ордэне францішканаў. З'яўляецца заснавальнікам апостальскага таварыства "Рыцарства Беззаганнай" і рэлігійнага часопіса "Рыцар Беззаганнай". У час акупацыі арыштаваны і вывезены ў канцлагер у Асвенціме. Там ахвяраваў сваё жыццё за бацьку адной сям'і. Памёр у камеры смерці ў ліпені 1941 г. Беатыфікаваны Папам Паўлам VI 17 кастрычніка 1971 г., а Папа Ян Павел II кананізаваў Максімільяна Марыя Кольбэ 10 кастрычніка 1982 г.

15 жніўня – урачыстасць Унебаўзяцця Найсвяцейшай Панны Марыі.

У 1950 годзе Папа Пій XII асаблівым дэкрэтам афіцыйна прыняў дагмат аб цялесным Унебаўзяцці Маці Божай на неба. Касцёл ушаноўваў мучанікаў у дзень іх «нараджэння для неба», г.зн. у дзень іх смерці. Свята, якое ўзнікла ў IV ст. на ўшанаванне Маці Божай, называлася «Памяццю Святой Марыі», змест яго быў звязаны з Яе «нараджэннем для неба» і ў хуткім часе яго перайменавалі ва «Успенне Марыі» (V ст.), «Пераход» (VI ст.), а потым ва «Унебаўзяцце» (VIII ст.). З VI ст. на Усходзе 15 жніўня пачало адзначацца свята «шлях Марыі дадому». У гэтым дагмаце адлюстравалася вера, якой спрадвеку прытрымліваўся Касцёл. Яе смерць была настолькі іншай, што Касцёл гаворыць не пра смерць, але пра пераход. Так павінны былі перайсці ў жыццё вечнае жыхары раю, толькі грэх прывёў на свет смерць (гл. Рым 5, 12). Унебаўзяцце Марыі з душой і целам не азначае аддаленасці Маці Божай ад людскіх спраў. «У сваім Успенні Ты не пакінула свету, о Маці Божая: паядналася з крыніцаю жыцця, Ты, Якая зачала Бога Жывога, і сваімі малітвамі вызваляеш нас ад смерці» – спявае Касцёл у сваёй візантыйскай літургіі.

У дзень Унебаўзяцця Найсвяцейшай Панны Марыі існуе традыцыя ў знак падзякі прыносіць першыя плады новага ўраджаю. У гэты дзень для вернікаў з'яўляецца абавязковым удзел у св. Імшы.

21 жніўня – свята Найсвяцейшай Панны Марыі Браслаўскай, Валадаркі Азёраў.

Пра касцёл у Браславе ведаюць многія вернікі не толькі Віцебскай дыяцэзіі, але і ўсёй Беларусі. Падставай гэтаму служыць цудадзейны абраз Маці Божай Браслаўскай, які знаходзіцца ў галоўным алтары святыні. 22 жніўня 2009 года Браслаўская парафія Нараджэння Найсвяцейшай Панны Марыі перажыла велічную і значную падзею – каранацыю папскімі каронамі цудатворнага абраза Маці Божай, Валадаркі Азёраў. Штогод на ўрачыстасць Маці Божай Браслаўскай прыязджае вялікая колькасць вернікаў з усёй Беларусі, каб выказаць Ёй сваю падзяку і пашану.

24 жніўня – свята св. Барталамея, апостала.

Евангеліст называе Натанаэлем таго апостала, якога іншыя евангелісты называюць Барталамеем. Яго знаёмству з Хрыстом першапачаткова спадарожнічала насцярожанасць і нават недавер. Тым не менш сэрца Натанаэля, відавочна, было адкрыта на пошук праўды. І, пераканаўшыся ў Божай моцы Езуса, ён прызнае Яго Месіяй, Сынам Божым. "Сапраўдны ізраільцянін" – так называе Натанаэля Езус. Падобнае імя – Ізраэль, гэта значыць "той, які змагаўся з Богам", калісьці атрымаў ад Бога пасля цяжкай духоўнай барацьбы Якуб, адзін з родапачынальнікаў абранага народа (Быц 32, 28-30). Ён змагаўся з Богам, каб атрымаць Яго бласлаўленне. Магчыма, таму Езус менавіта так называе Натанаэля, што пад таямнічаю смакоўніцаю адзін толькі Бог бачыў і ягонае нейкае ўнутранае змаганне. Верагодна, быў гэта нейкі вельмі асабісты эпізод з яго жыцця. Езус сваімі Божымі вачыма бачыў усё: і змаганне Натанаэля, і ягонае пачуццё адзіноты. Гэта і растапіла ў сэрцы Натанаэля пачатковы лёд недаверу.

Святы Барталамей нарадзіўся на пачатку I стагоддзя ў Кане Галілейскай, а да Хрыста яго прывёў апостал Філіп. Пасля ўваскрасення Збаўцы Барталамей абвяшчаў Евангелле ў Арменіі, Месапатаміі і Індыі, аздараўляючы хворых і апантаных. Апостал быў забіты ў сярэдзіне I ст.: з яго жыўцом садралі скуру. Святы Барталамей з'яўляецца апекуном шахцёраў і мяснікоў, а таксама яго заступніцтва просяць пры нервовых і скурных хваробах.

Фэст у Ідолце

ў гонар Багародзіцы з гары Кармэль

"Хто будзе выконваць волю Божую, той Мне брат, і сястра, і маці" (Мк 3, 35)

16 ліпеня ва ўспамін Найсвяцейшай Панны Марыі з гары Кармэль у Ідолце адбыўся парафіяльны адпуст. На ўрачыстасць сабраліся вернікі і святары з розных куточкаў Віцебскай дыяцэзіі. Нягледзячы на спякотнае надвор'е, у святыні было шматлюдна.

У пачатку Эўхарыстыі пробашч парафіі ксёндз Вячаслаў Адамовіч прывітаў усіх прысутных і прадставіў святароў, якія прыбылі на свята. Узначаліў канцэлебраваную Святую Імшу канцлер Віцебскай дыяцэзіі ксёндз-канонік Віктар Місевіч.

Гамілію да прысутных прамовіў вікарый парафіі Найсвяцейшага Сэрца Езуса ў Навапалацку ксёндз Іван Кароткін, які засяродзіў увагу вернікаў на асобе Марыі.

"Хто будзе выконваць волю Божую, той Мне брат, і сястра, і маці", – кажа Езус. ...Марыя для кожнага з нас з'яўляецца прыкладам і ўзорам выканання Божай волі. Марыя сказала Богу: "Так. Няхай мне станецца паводле Твайго слова". І праз усё жыццё Яна выконвала волю Божую. Яна з'яўляецца для нас узорам пакоры, паслухмянасці, сціпласці.

Вернік не можа абмінуць ролю Божай Маці ў сваёй веры. Марыя прыняла і працягвае прымаць удзел у гісторыі збаўлення кожнага з нас. Марыя ёсць усюды, Яна побач з намі. Можна сказаць: "Там дзе ёсць Сын, ёсць і Маці".

У аб'яўленні на гары Кармэль Марыя паабяцала кожнаму, хто будзе насіць шкаплер, сваю мацярынскую апеку. Паабяцала, што захавае таго чалавека ад агню пякельнага. Марыя для кожнага з нас стала Маці, Якая чувае, Якая гатовая нас падтрымаць, Якая гатовая нас выратаваць..."

Напрыканцы Літургіі ксёндз-канонік Віктар Місевіч асвяціў ўстаноўленую ў святыні фігуру Маці Божай Шкаплернай. Затым адбылася адарацыя Найсвяцейшага Сакраманту і прайшла працэсія вакол касцёла.

Жанна Закрэўская,
kaselmery.by

Агонь паклікання немагчыма схаваць

17 ліпеня ў кляштары Сясцёр Эўхарыстак у Браславе на заканчэнне штогадовых рэкалекцый адбылася ўрачыстасць з нагоды 25-годдзя манаскіх шлюбаў сястры Галіны Салодкай SJE.

Урачыстую Літургію ўзначаліў біскуп Віцебскі Алег Буткевіч, які, як кажуць сёстры, «стаў родным для ўсёй Кангрэгацыі».

Гэта святая Імша завяршыла рэкалекцыі, штогадовыя духоўныя практыкаванні ў маўчанні, якія праводзіў айцец Андрэй Юхневіч OMI. Падчас святочнай гаміліі ён узрушыў прысутных сясцёр, родных і сяброў сястры Галіны прыпавесцю пра хлопчыка, які меў талент маляваць, але дарослы свет яго не прымаў, таму што яго талент не змяшчаўся ў рамках дарослага жыцця. І толькі сапраўдны мастак змог заўважыць яго таленавітасць і, калі прымаў яго ў свае вучні, сказаў, што агонь не схаваеш у паперку.

Падобна і Божае пакліканне нельга схаваць. Яно будзе пячы з нутра сэрца і будзе відавочна для іншых. Таксама айцец параўнаў манаскае жыццё да дарогі поўнай паваротаў.

Чалавек не бачыць поўнага шляху, а толькі яго частку, і за пэўным паваротам з'яўляецца крыж, як знак любові і збаўлення.

Таму на 25-годдзе манаскіх шлюбаў у Кангрэгацыі Сясцёр Эўхарыстак уручаецца крыж, які нагадвае пра шлях збаўлення. Яго ўручаюць пасля аднаўлення манаскіх шлюбаў, падчас якіх сястра шлюбуе чыстасць, убоства і паслухмянасць.

Сястра Галіна Салодкая паходзіць з вёскі Удзела Глыбоцкага раёна. Несла служэнне ў розных мясцінах Беларусі. І працягвае служыць сваім вялікім талентам як арганістка і катэхетка.

Няхай Госпад адорвае сястру Галіну неабходнымі ласкамі, мудрасцю і дарамі Духа Святога, каб яна не баялася новых паваротаў у сваім жыцці.

С. Таццяна Гмыза SJE
eucharystki

Віншуем, дзякуем, жадаем!

*24 чэрвеня ў **ксяндза Івана Кароткіна** былі імяніны.*

Паважаны ксёндз Іван! Няхай Пан Бог дапамагае Вам у плённай працы па ўпарадкаванні нашай святыні, а Езус Хрыстус адорвае ласкай і любоўю! Маці Божая няхай ахінае Вас сваёй мацярынскай апекай, а Ваш святы заступнік Ян спадарожнічае на шляху да святасці і дапамагае пераадольваць цяжкасці! Жадаем моцнага здароўя, душэўнага спакою, радасных дзён і толькі добразычлівых людзей побач!

Мы шчаслівыя і ўдзячныя Богу, што сустрэлі ў сваім жыцці такога душпастыра! Вашым бацькам – вялікі дзякуй за сына-святара!

Удзячныя парафіяне Дрысвяцкай парафіі Святых Пятра і Паўла, Браслаўскі р-н

Пахвалёны Езус Хрыстус!

*Сардэчна вітаем і ад усёй душы віншуем нашага шаноўнага **ксяндза Анджэя Бульчака** з днём нараджэння!*

Вельмі хутка бяжыць час... І вось прайшло ўжо амаль сем гадоў, як наш былы ксёндз-пробашч Анджэй Бульчак паехаў будаваць новы касцёл у Паставах. Але людская памяць усіх парафіянаў захоўвае тую бязмежную дабрыню, любоў і клопат, з якімі ставіўся кс. Анджэй да кожнага чалавека, старога і малога. Нястомная праца кс. Анджэя па адраджэнні каталіцкай веры ў душах і сэрцах чашнічан абуджала вялікую цікавасць да рэлігіі, да Бога, дапамагала паверыць у Госпада, у Божую ласку і Божую справядлівасць. І ў радасці, і ў горы людзі звярталіся да свайго духоўнага настаўніка, бо ён заўсёды разумеў іх і шчыра падтрымліваў.

Надзвычайная дабрыня і чалавечнасць кс. Анджэя назаўжды застануцца ў нашых сэрцах і ўспамінах! Праз нашу газету мы выказваем вялікую ўдзячнасць Вам, паважаны кс. Анджэй, за Вашу працу, такую неабходную і актуальную ў сучасны час, калі дабрыня і добразычлівасць становяцца, бывае, рэдкай з'явай у грамадстве.

Няхай у святарскім служэнні Вас заўсёды суправаджаюць святасць, стараннасць, Божая самаадданасць! Жадаем Вам і надалей несці людзям веру, Божую радасць, надзею на светлую будучыню!

Няхай дабрыня, шчасце, міласэрнасць і Божая любоў жывуць заўсёды ў Вашым добрым сэрцы!

Пан Бог хай абараняе ад зла і смутку! І ў гэты складаны эпідэміялагічны час няхай Усемагутны Бог дасць сілы, моцы на Божую паслугу!

З вялікай павагай і сардэчнай удзячнасцю, парафіяне касцёла Перамянення Панскага ў г. Чашнікі

Пахвалёны Езус Хрыстус!

*Вернікі з Лужкоў сардэчна віншуюць свайго былога **пробашча Міхаіла Татарэнку** з днём нараджэння, які ён адзначыў 1 ліпеня. Жадаем толькі адданых і ўдзячных вернікаў, далейшай плённай працы на ніве Хрыста! Няхай міласэрнасць, ласка і любоў Пана Езуса заўсёды будуць адчутыя Вамі, апека Панны Марыі хай дапамагае здзейсніцца ўсім Вашым марам і пажаданням! Няхай лагодная усмешкай свеціцца Ваш твар, а здароўе з кожным годам набірае сваю моц і сілу!*

Мы памятаем пра Вас у сваіх малітвах і дзякуем за Вашу працу ў нашым касцёле!

Усіх дароў Вам Святога Духа!

З павагай, удзячныя вернікі касцёла Святога Арханёла Міхала ў Лужках

Хвала Хрысту!

*Дасылаем шчырыя віншаванні паважанаму **ксяндзу-пробашчу Яўгену Міхайлаву** з нагоды дзвюх прыгожых, значных датаў: дня нараджэння і чарговай гадавіны святарскага пасвячэння.*

Ад сэрца жадаем Вам, шаноўны ксёндз Яўген, поспехаў на святарскім шляху, багатага плёну на Божай ніве! Дзякуем за аднаўленне, за рэстаўрацыю нашага касцёла!

Хай Божая Міласэрнасць сыдзе на Вас і адорыць здароўем, дасць моцы і сілы на новую творчую і духоўную працу!

З малітвай за Вас, вернікі парафіі Святога Юды Тадэвуша ў Лучаі

Хвала Хрысту!

*Сардэчна віншуем з нагоды Дня нараджэння (7 ліпеня) нашага любімага ўсімі **ксяндза Аляксандра Півавара!***

Паважаны ксёндз Аляксандр! Прыміце шчырыя віншаванні ад парафіян касцёла Святой Тройцы ў Уле! Жадаем Вам шмат радасці, здароўя, нястомнага запалу ў святарскай паслузе!

Няхай Найсвяцейшая Панна Марыя атуляе Вас Матчынай любоўю і апекай і выпрошвае ў свайго Сына ўсе неабходныя ласкі! Вы нястомна і самааддана будуеце духоўны падмурак нашай парафіяльнай супольнасці, праз абвяшчэнне слова Божага ведзяце нас па дарозе Праўды. Няхай Вашыя мудрасць, дабрыня і клопат пра людзей заўсёды будуць для нас прыкладам жыцця! Няхай любоў і супакой застаюцца назаўжды ў Вашым сэрцы!

Мы ўдзячныя Вам за сумленнасць і адданасць Божай справе, за Вашу шчырасць, за добрае сэрца і лагодную ўсмешку!

З вялікай павагай і ўдзячнасцю, парафіяне касцёла Святой Тройцы ў Уле

Хвала Хрысту!

*Парафіяне касцёла Узвышэння Святога Крыжа ў Ахрэмаўцах шчыра віншуюць свайго **пробашча Юрыя Жаўняровіча** з 14-годдзем святарскага пасвячэння (5 жніўня).*

Дзякуем Вам, паважаны ксёндз Юрый, за Ваша добрае сэрца, за клопат пра хворых і самотных, за ратаванне і навяртанне нашых душаў. Пану Богу дзякуем, што паслаў нам Вас.

Ад усяго сэрца жадаем Вам нязгаснага духоўнага запалу ў душпастырскай паслузе, моцнага здароўя на доўгія гады жыцця, а таксама няспыннай апекі Найсвяцейшай Маці Божай! Няхай усмешка часцей будзе на Вашым твары, а побач будуць толькі добразычлівыя людзі!

Пахвалёны Езус Хрыстус!

*5 жніўня чарговую гадавіну святарства адзначае **ксёндз Юрый Жаўняровіч**. Дзякуем Пану Богу за тое, што Ён прывёў Вас у нашу парафію! Дзякуем Вам за ўсё, што робіце для нас! Молімся за Вас і просім Усемагутнага Пана, каб адарыў Вас моцным фізічным здароўем, прытуліў Вас з любоўю да свайго Сэрца, адарыў усімі патрэбнымі ласкамі*

Вас выбраў Бог- Айцец калісьці
І план свой Ён для Вас адкрыў,
Паклікаў быць святым і чыстым
І рукі Вашы намасціў.

І, як святар, да брамаў Неба
Вядзеце за сабою ўсіх.
Праз рукі Вашыя дар Хлеба
Пан даў для вернікаў сваіх.

Праз Вас Ён словы прамаўляе,
А Вы Хрыста даеце нам.
Няхай жа вас благаслаўляе
На кожным кроку Бог і Пан.

Няхай ва ўсіх складаных справах
Ён будзе мудрасцю для Вас.
Марыя- Маці хай ласкава
Вас атуляе ў кожны час.

Вернікі парафіі Маці Божай Анельскай в. Замошша

Рэдакцыя дзякуе!

Дарагія сябры!

Шчыра дзякуем усім, хто падтрымлівае “Каталіцкі Веснік” сваімі артыкуламі і ахвяраваннямі.

Свае ахвяраванні нам даслалі: Ядвіга Жолнер *(Муцеўшчына)*, **Часлава Паўлючонак** *(Муцеўшчына)*, **Іван Паўлючонак** *(Студзяніца)*, **Сцепаніда Лупач** *(Завараты)*, **Станіслаў Вышадка** *(Завараты)*, **Аніцэта Пілецкая** *(Навалукомль)*, **Леакадзія Кашчыц** *(Ашмяны)*, **Браніслава Юран** *(Браслаў)*, **Лілія Іватовіч** *(Яневічы)*, **Яніна Дулінец** *(Савуткі)*, **Людміла Лоўкіс** *(Навасёлкі-2)*, **Людміла Булаўка** *(Ашмяны)*, **Галіна Данілава** *(Шуміліна)*, **Часлава Сварцэвіч** *(Таргуны)*, **Соф’я Машара** *(Шаркаўшчына)*, **Казіміра Сіндрэвіч** *(Віцебск)*, **Яніна Бруйко** *(Пашкі)*, **Даната Рудак** *(Захарнічы)*, **Ядвіга Розель** *(Ашмяны)*, **Вільгельм Драгун** *(Варапаева)*, **Галіна Русецкая** *(Нясвіж)*, **Тэрэза Каптур** *(Пагошча)*, **Тэрэза Дулінская** *(Вазоўнікі)*, **Марына Катовіч** *(Зорка)*, **Марыя Канецкая** *(Маладзечна)*, **Сцепаніда Грэцкая** *(Вазоўнікі)*, **Салаўёва Н.Н.** *(Дворнае Сяло)*, **Валянціна Сурвіла** *(Шэметава)*, **Алена Дзедава** *(Навагрудак)*, **Марыя Гасюль** *(Ахрэмаўцы)*, **Станіслава Варэнік** *(Мінск)*, **Вера Дундзер** *(Слабодка)*, **Валянціна Лучына** *(Слабодка)*, **Даната Далецкая** *(Слабодка)*, **Елізавета Барткевіч** *(Слабодка)*, **Стэфанія Глод** *(Слабодка)*, **Марыя Угарэнка** *(Слабодка)*, **Люцыя Арсюкова** *(Слабодка)*, **Тэрэза Ганчаронак** *(Слабодка)*, **Яніна Вільчынская** *(Слабодка)*, **Ядвіга Барткевіч** *(Гаўрылаўцы)*, **Рэгіна Савіцкая** *(Гаўрылаўцы)*, **Катажына Шакель** *(Спрынды)*, **Марыя Юрык** *(Глыбокае)*, **Канстанцін Кузьміч** *(Варапаева)*, **Антон Жменчуроўскі** *(Уліна 2)*, **Аліцыя Трафімовіч** *(Паставы)*, **Эма Сцяпанава** *(Сталіца)*, **Ванда Дзенісенка** *(Жыткавічы)*, **Галіна Галуза** *(Падсвілле)*, **Вольга Мятла** *(Сталіца)*, **Марыя Вярцінская** *(Вярцінскія)*, **Ніна Голенькая** *(Віцебск)*, **Галіна Валькевіч** *(Глыбокае)*, **Даната Казачок** *(Глыбокае)*, **Марыя Вішнеўская** *(Мёры)*, **Тэрэза Лешчык** *(Сарокі)*, **Соф’я Юковіч** *(Сарокі)*, **Таццяна Малецкая** *(Мёры)*, **Ганна Гінько** *(Глыбокае)*, **Эмілія Бугаева** *(Лынтупы)*, **Галіна Шкецік** *(Смулькова)*, **Ванда Усціновіч** *(Януковічы)*, **Марыя Новік** *(Зорка)*, **Марына Катовіч** *(Зорка)*, **Ніна Марунько** *(Новалукомль)*, **Яніна Лубінская** *(Шэметава)*, **Яніна Дулінец** *(Савуткі)*, **Крымская К.І.** *(Наваполацк)*, **Ядвіга Трайко** *(Карасіна)*, **Эма Роўда** *(Новалукомль)*, **Ганна Швед** *(Людвінова)*, **Зінаіда Жук** *(Падсвілле)*, **Антон Петухоўскі** *(Бальшавік)*, **Галіна Русецкая** *(Нясвіж)*, **Яніна Шэнда** *(Зорка)*, **Ада Шумская** *(Наваполацк)*, **Галіна Драгун** *(Юркаўшчына)*, **Валянціна Хаданёнак** *(Сталіца)*, **Юзэфа Малей** *(Сітцы)*, **Тэрэза Смулько** *(Зорка)*.

Калі Вы хочаце дапамагчы “Каталіцкаму Весніку” сваімі ахвяраваннямі, дасылайце, калі ласка, іх праз Белпошту на ніжэйпададзены адрас:

Місевіч Віктар Мар’янавіч
вул. Савецкая, 1
211793 г. Глыбокае
Віцебскай вобл.

Дзякуючы дапамозе нашых чытачоў мы можам друкаваць газету. За ўсіх аўтараў і ахвярадаўцаў выдання кожны месяц адпраўляецца св. Імша.

Рэдакцыя “Каталіцкага Весніка”

Абрана новае кіраўніцтва Кустодыі Беларусі ордэна Меншых Братоў Капуцынаў

13 ліпеня, у другі дзень працы Капітула Кустодыі Беларусі ордэна Меншых Братоў Капуцынаў, які напярэдадні з бласлаўлення Апостальскага нунцыя ў нашай краіне распачаўся ў Новай Баравой, было абрана новае кіраўніцтва Кустодыі.

Брат Андрэй Квяцінскі OFMCap, *Catholic.by*

На агульным сходзе беларускіх капуцынаў падвялі вынікі жыцця і дзейнасці братэрскай супольнасці за апошнія тры гады, на працягу якіх ужо другі тэрмін яе кусташам заставаўся брат Алег Шэнда OFMCap. Пасля справаздачы ў адпаведнасці са статутам адбыліся выбары новага кіраўніцтва Кустодыі.

Новым кусташам Кустодыі Беларусі ордэна Меншых Братоў Капуцынаў удзельнікі Капітула выбралі брата Андрэя Букштана OFMCap.

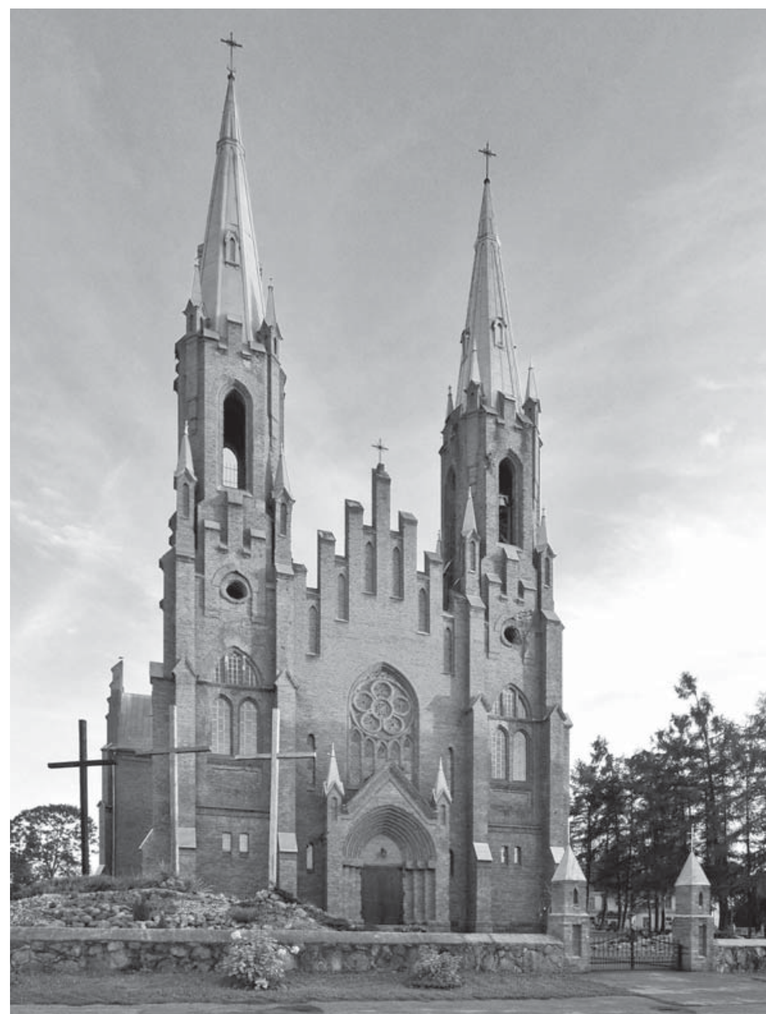
Госцем капітула ў гэты асабліва важны для супольнасці дзень стаў Старшыня Канферэнцыі Каталіцкіх Біскупаў у Беларусі біскуп Віцебскі Алег Буткевіч.

У прамоўленай падчас святой Імшы гаміліі кіраўнік каталіцкага епіскапату краіны заахвоціў братоў памятаць пра падмурак веры, закладзены папярэднімі пакаленнямі вернікаў у Беларусі.

Біскуп Буткевіч таксама павіншаваў новаабранае кіраўніцтва Кустодыі, пажадаўшы братам-капуцынам, а асабліва новаму кусташу і яго раднікам паслухмянасці натхненням Святога Духа.

Тым часам праца Капітула працягваецца, і браты просяць аб малітве ў інтэнцыі іх супольнасці.

Воспоминания о ксендзе Петре Улицком

Ксендз Пётр Улицкий жил в Видзах на квартире у госпожи Каменецкой. Перед свадьбой мой сын с невесткой вместе со мной ездили на катехизм к этому священнику. Ксендз был уже очень старенький, но добрый и святой. Сын, Сайковский Леонид Эдмундович, и невестка, Шостак Лилия Викторовна, венчались в июле 1989 г. Вместе с ними венчалась ещё одна пара. И все они живут счастливо. В то время костёл был без ремонта. Просто страшно вспомнить...

Однажды в костёле произошла непонятная история с келихом – его вроде как украли, а подозрение пало на ксендза. На Имше Пётр Улицкий рассказывал, что произошло, и крестом лёг перед алтарём, показывая, что он не виноват. Все плакали.

Я ещё в юности складывала лён в костёле и думала: «Боженька, прости меня и не накажи!» Тогда власть приказывала и не признавала Бога. А сейчас спасибо Богу за наших ксензов – Альфреда и Зенона, за их доброту и терпение, за всё, что они сделали для костёла! Спасибо Богу за добрых людей на моем пути!

Елена Сайковская,
81 год (д. Эйтмяны)

Летнік і Першая Камунія

З 12 па 17 ліпеня пры парафіі Святога Казіміра ў Лепелі адбыўся летнік, арганізаваны Карытас Віцебскай дыяцэзіі.

Тыдзень быў вельмі спякотны, інтэнсіўны і насычаны падзеямі: гульні, спевы, фотасесія, купанне ў Лепельскім возеры, пачастунак поп-корнам і салодкай ватай, трэнінгі для дзяцей і бацькоў, якія праводзілі эксперты арганізацыі “Дзеці – не для гвалту”, сумесная паездка ў аквапарк. Аднак самай важнай часткай летніку была падрыхтоўка да Першай Споведзі і Святой Камуніі: штодзённа дзеці ўдзельнічалі ў святой Імшы і катэхезе, якую праводзіла с. Дар’я Галубкова. У нядзелю, 18 ліпеня, у парафіі адбылася радасная падзея: 20 асоб прыняло Першую Святую Камунію з рук пробашча ксяндза Уладзіміра Заянчкоўскага.

Бацькі выказваюць словы шчырай падзякі ксяндзу Уладзіміру, сястры Дар’і, а таксама ксяндзу Андрэю Аніскевічу, дырэктару Карытас Віцебскай дыяцэзіі, за арганізацыю летніка і падрыхтоўку дзяцей да святых сакрамантаў.

с. Дар’я Галубкова, тэкст і фота
Аляксандр Астроўскі, фота

Фонавая лексіка як важны чыннік выхавання моўнага густу

(Працяг. Пачатак – у папярэднім нумары)

У папярэднім нумары мы пачалі гаворку пра надзвычай важны пласт беларускага лексікону – фонавую лексіку. Нагадаем, што гэта словы з яскрава выражаным нацыянальна-культурным кампанентам, якія адлюстроўваюць і шматвяковае духоўнае багацце этнасу, і актуальныя новыя катэгорыі. Да згаданай групы лексічных адзінак можна аднесці, напрыклад, назоўнікі лецішча, летнік, заплечнік, маладзён, заўзятар, гулец, кіроўца, мінак і інш. Цяпер разгледзім яшчэ некаторыя аспекты функцыянавання фонавай лексікі ў сучаснай беларускай мове на аснове матэрыялаў з розных сродкаў масавай інфармацыі.

Юрась Бабіч, *кандыдат філалагічных навук*

Важную ролю ў стварэнні пазнавальнага беларускага кантэксту адыгрываюць так званыя экстралінгвістычныя фактары, або інакш – сукупнасць шырокага кола гістарычных, культурных, грамадскіх і г.д. чыннікаў, якія непасрэдна ўплываюць на фарміраванне ўнікальнай канцэптуальнай мадэлі свету беларусаў.

Лічыцца, што мова праз сваю сістэму значэнняў і асацыяцый падключаецца да канцэптуальнай мадэлі свету пэўнага этнасу, афарбоўваючы яе ў нацыянальна-культурныя колеры. І тады культурна значная інфармацыя вельмі цесна знітоўваецца з глыбінным, падсвядомым зместам фонавай лексікі. Як, напрыклад, у наступных фрагментах з публікацый розных беларускіх медыяў: *Куражную гульню* ***брамніка*** *"зуброў"* ***заўзятары*** *віталі... А вось нядзельная сустрэча прынесла беларускім* ***заўзятарам*** *расчараванне...* ***Заўзеем*** *за нашых!..* (Віцебскі праспект, 3.03.11); *Рэкламная* ***ўлётка*** *з гіпермаркета "Maxima", якая абвяшчае аб* ***зніжках*** *на прадукты харчавання. Паказаны старыя і новыя кошты і адсотак, на які праведзена* ***зніжка*** (Вольнае Глыбокае, 30.06.11); ***Строй*** *створаны з* ***адмысловага*** *матэрыялу, здольнага змяняць колер у залежнасці ад настрою чалавека* (Звязда, 14.11.13); *У той дзень, калі ў метро шукалі* ***выбухоўку****, у Смалявічах адбыўся* ***ператрус*** *на* ***лецішчы...*** (Наша ніва, 12.03.14); *Таксама гледачоў чакаюць новыя рубрыкі і госці – беларускія* ***знаныя спартоўцы*** *і* ***лекары*** (Наша ніва, 12.03.14).

Кожны носьбіт беларускай мовы можа па-свойму ставіцца да выкарыстання слоў *брамнік, заўзець, выбухоўка, улётка, ператрус* і г.д. Кожны можа мець уласнае ўяўленне пра мэтазгоднасць іх ужывання ў штодзённай камунікацыі, тым больш у публіцыстычным тэксце. Але гэта не галоўнае. Урэшце мова з цягам часу сама пазбавіцца ад таго, што не прыжылося, і, наадварот, замацуе тое, што будзе выкарыстоўвацца рэгулярна і ў розных сітуацыях маўлення. У нашым выпадку вельмі важна, што адметныя, інакш кажучы, фонавыя словы ўжываюцца рознымі айчыннымі СМІ. Гэта дазваляе гаварыць пра пэўную тэндэнцыю, нават заканамернасць у арыентацыі на нацыянальна афарбаваныя лексічныя рэсурсы, а не пра выпадковыя, адзінкавыя факты, зафіксаваныя толькі ў асобных публікацыях. Тут назіраецца выразнае адлюстраванне ў значэнні канкрэтнага слова-неалагізма пэўнага комплексу прыметаў прадмета або з'явы навакольнай рэчаіснасці, што ў іншых выпадках можа характарызавацца цэлым спалучэннем ці нават сказам. Гэта значыць, праяўляецца нацыянальная спецыфіка ўспрымання і трактоўкі з'яў і паняццяў.

Новае ці вернутае ва ўжыванне пасля пэўнага перыяду адсутнасці слова можа замяняць сабой іншае, калі абазначаны ім адпаведны фрагмент рэчаіснасці, нейкая сітуацыя становяцца больш частотнымі ў жыцці супольнасці, набываюць большую сацыяльную значнасць і ў нейкай ступені пераасэнсоўваюцца носьбітамі мовы. Таму часам узнікае пэўнае непаразуменне ў працэсе міжкультурнай камунікацыі паміж прадстаўнікамі розных лінгвакультурных супольнасцяў. Гэта, аднак, абумоўліваецца не няведаннем іншай, у нашым выпадку блізкароднаснай мовы, а, хутчэй, неразуменнем тых ці іншых з'яў нацыянальнай культуры, павярхоўная іх трактоўка ці проста нежаданне ўсведамляць адрозны характар іншай культурнай плоскасці.

Яшчэ адзін надзвычай важны фактар стварэння адметнага беларускага кантэксту, этнамоўнага лексічнага фону – выкарыстанне нацыянальна маркіраваных лексем у загалоўках. Як вядома, загаловак у публіцыстычным тэксце (і не толькі ў публіцыстычным) павінен вырашаць найважнейшую камунікацыйна-прагматычную задачу: прыцягнуць увагу чытача да напісанага, зацікавіць яго, урэшце прымусіць пазнаёміцца з тэкстам. Таму, выбіраючы найбольш эфектыўную назву публікацыі, аўтары апошнім часам пачалі праяўляць сапраўдную крэатыўнасць і нестандартнасць мыслення, у структуры загалоўкаў становіцца ўсё менш штампаў і канцылярызмаў. І наадварот, павялічваецца доля і ўзрастае роля ў тым ліку лексем з нацыянальна-культурным кампанентам – фонавых адзінак. Вось колькі прыкладаў такіх загалоўкаў і загаловачных комплексаў з розных айчынных выданняў: *Без* ***дахоўкі*** (Народная воля, 1-3.03.11); ***Зніжкам*** *кожны рады. Асабліва на* ***Каляды*** (Звязда, 30.11.11); ***Гуртам*** *лягчэй і* ***зніжку*** *выбіваць* (Наша ніва, 30.11.11); *Ветлівасць* ***памежніка****, усмешка* ***мытніка*** (Звязда, 18.04.14); *Дзёрзкі налёт на краму: з* ***выбухоўкай*** *і ў* ***бронекамізэльцы*** (Наша ніва, 5.11.14); *Не галалёдзіца –* ***коўзанка****!* (Звязда, 4.02.15); *У Шчучыне адкрыта* ***кнігарня-кавярня*** (Наша слова, 9.09.15); ***Кіроўцы****, будзьце пільнымі!* (Звязда", 12.01.16); *Спадарожнік,* ***суперкамізэлька*** *і штучная скура* (Звязда, 10.01.17). Яшчэ раз акцэнтуем увагу, што загалоўкі зафіксаваны намі ў розных газетах, гэта значыць, не выпадае гаварыць пра нейкі выпадковы характар вылучаных лексічных адзінак, пра асаблівую прыхільнасць толькі некаторых аўтараў-журналістаў да адметных беларускіх слоў. Акрамя таго, такія загалоўкі ці загаловачныя комплексы валодаюць несумненнай мастацкай вартасцю, выконваючы па сутнасці амбівалентную функцыю, бо з'яўляюцца ў нейкай ступені рэкламнымі слоганамі: ***Зніжкам*** *кожны рады. Асабліва на* ***Каляды****; Ветлівасць* ***памежніка****, усмешка* ***мытніка****;* ***Кіроўцы****, будзьце пільнымі!; Спадарожнік,* ***суперкамізэлька*** *і штучная скура.*

Такім чынам, можна сцвярджаць, што апошнім часам у мове сродкаў масавай інфармацыі ўсё часцей сталі ўжывацца этнамаркіраваныя словы, лексемы з выразнай нацыянальна-культурнай семантыкай – фонавая лексіка. Падобныя лексічныя адзінкі, асабліва калі ў межах мікракантэксту іх дзве ці нават больш, на падсвядомым узроўні ўспрымаюцца адрасатам як элемент адмысловых фонавых ведаў і асаблівым чынам уздзейнічаюць на яго кагнітыўны апарат. Словы з адметнымі культурна-спецыфічнымі значэннямі адлюстроўваюць не толькі лад жыцця, уласцівы пэўнай моўнай супольнасці, але і лад мыслення.

У аснове семантычных сістэм розных моў, у тым ліку і блізкароднасных (у нашым выпадку – беларускай і рускай, якія існуюць у грамадстве паралельна), знаходзяцца паняццевыя крытэрыі, сфарміраваныя ў свядомасці прадстаўнікоў адпаведнай лінгвакультурнай традыцыі. Вывучэнне і разуменне гэтых лінгвістычных асаблівасцяў бачыцца надзвычай важнай задачай, вырашэнне якой істотна паспрыяе ў фарміраванні моўнай свядомасці і ў павышэнні агульнай культуры грамадства.

Газетная закрыстыя

Памятаючы пра просьбы нашых чытачоў, мы працягваем нашу рубрыку "Газетная закрыстыя".

Кожны з вас, дарагія сябры, можа даслаць у газету інтэнцыю для адпраўлення св. Імшы. Многія жывуць далёка ад касцёла і не маюць магчымасці своечасова запісаць інтэнцыю св. Імшы. Зрабіць гэта можна праз газету "Каталіцкі Веснік". Дастаткова толькі выразаць бланк і запоўніць яго выразным почыркам.

Можна пісаць імёны блізкіх памерлых, а таксама імёны тых, хто патрабуе ласкі здароўя ці навяртання. Адзін запоўнены бланк абазначае адну асобную інтэнцыю св. Імшы.

Затым запісаны бланк трэба даслаць на карэспандэнцкі адрас рэдакцыі:

Газета
"Каталіцкі Веснік"
вул. Савецкая, 1
211793
г. Глыбокае
Віцебскай вобл.

Даслаць ахвяраванне на св. Імшу можна праз паслугу Белпошты. Вельмі пажадана, каб ахвяра за Імшу была не менш за 20 рублёў. Ёсць магчымасць замовіць грыгарыянскую св. Імшу, але зрабіць гэта можна, патэлефанаваўшы па тэл.: +375297365307.

Адправіць ахвяраванне можна па ніжэйнапісаным адрасе:

Місевіч
Віктар Мар'янавіч
вул. Савецкая, 1
211793
г. Глыбокае
Віцебскай вобл.

Хто адпраўляе св. Імшы ў гэтых інтэнцыях?

Гэта робяць святары ва ўсходніх раёнах Беларусі, дзе шмат небагатых парафій.

Дарагія сябры! Запрашаем Вас прыняць удзел у праекце "Газетная закрыстыя". Дашліце ахвяраванне на св. Імшу. Гэтым вы падтрымаеце святароў на ўсходзе краіны.

Будзьма адказнымі адно за аднаго. Будуйма Божае Валадарства ў нашай краіне разам! Няхай праз нашае супрацоўніцтва ў газеце "Каталіцкі Веснік" Касцёл у Беларусі мацнее і развіваецца на хвалу Божую і радасць людзям!

Рэдакцыя
"Каталіцкага Вesніка"

Інтэнцыя св. Імшы

Хто замаўляе (Імя, прозвішча, індэкс, адрас і тэлефон)	
Інтэнцыя св. Імшы (за каго будзе адпраўлена св. Імша)	

ПАЗНАВАЙКА

Пазнаём Хрыста і Яго Касцёл!

У гэтым нумары разам з Пазнавайкай працягваем разважаць над жыццём хлопчыка Давіда, які быў простым пастушком, але праз тое, што быў абраны Госпадам, стаў Царом Ізраэля. Які ён, цар Давід? Давай, даведаемся разам.

1.

Цар Саўл зайздросціў Давіду, што Гасподзь быў з ім. Таму меў намер забіць Давіда. Хто дапамог Давіду ўратавацца?

Калі выканаеш гэтае заданне і размесіш літары згодна нумарам лічбы, даведаешся імя асобы, якая дапамагла Давіду ўратавацца.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.

2.

Цар Саўл праследваў Давіда. Аднойчы Давід знайшоў спячага цара ў шатры, але нічога з ім не зрабіў. Ці ведаеш, што Давід забраў у цара Саўла?

Каб добра выканаць заданне, прачытай 1-я Кніга Царстваў, 26 гл.

3.

Ізраільцяне і філістымляне змагаліся, цар Саўл і яго сыны загінулі ў бітве. Давід даведаўся, што цар Саўл загінуў. Ён засмуціўся. Калі па парадку злучыш па кропках малюнак, даведаешся, што далей рабіў Давід.

4.

Давід стаў царом Ізраэля. Ён быў добрым царом, любіў Госпада і выконваў Яго наказы. Знайдзі 5 адрозненняў.

Мастачка: **Вольга Будкіна;** ідэя: **Вікторыя Колзун**

У Уле ўшанавалі памяць вязняў беразвецкай турмы

Яны былі забітыя савецкімі канваірамі восемдзесят гадоў таму, 26 чэрвеня 1941 года, у вёсцы Мікалаева (зараз Шумілінскі раён).

■ **Зміцер Лупач**, *тэкст;* **Леанід Юрык**, *фота*

У пачатку вайны тагачаснае савецкае кіраўніцтва прыняло рашэнне эвакуяваць вязняў следчай турмы ў Беразвеччы, што каля Глыбокага, на ўсход. Пачалася вайна і дзяржаве была патрэбная працоўная сіла.

Перавезці іх па чыгунцы было ў той час немагчыма, таму вырашылі да Віцебска гнаць пешшу. Усяго з Глыбокага раніцай 24 чэрвеня вывелі больш за дзве тысячы чалавек. Калона расцягнулася прыкладна на паўтара кіламетра. Канваіры адганялі мясцовых жыхароў, якія хацелі перадаць вязням ежу і ваду.

Ішлі другараднымі дарогамі, бо асноўныя былі занятыя войскамі, якія адступалі. Тых, хто не мог ісці і падаў, забівалі кулямі або штыкамі. Усяго па шляху калоны, паводле звестак гісторыкаў, было забіта ад 300 да 500 чалавек. Гэта амаль пяць чалавек на кожны кіламетр шляху!

У абед 26 чэрвеня калона вязняў прайшла Улу і ступіла на мост праз Дзвіну. Некалькі чалавек кінуліся з моста ў раку, але іх нагналі кулі канваіраў. Калі вязні перайшлі мост, нямецкія самалёты разбамбілі недабудаваны савецкі аэрадром каля Улы. І адзін з самалётаў праляцеў вельмі нізка над калонай. Канваіры загадалі людзям легчы, а потым расстралялі іх з кулямётаў і аўтаматаў. Усяго было забіта каля 1800 чалавек. У жывых засталося каля сотні вязняў, большасць з якіх канвой злавіў і этапаваў далей на ўсход.

Ахвяры гэтага злачынства і знайшлі свой спачын на ўскрайку Мікалаева. Доўгі час іх магіла стаяла занядбаная, але ў 90-х гадах мінулага стагоддзя тут зрабілі добраўпарадкаванне і стварылі сціплы мемарыял. З таго часу кожны год у Мікалаеве адбываюцца богаслужэнні ў памяць аб бязвінна загінулых.

Трэба адзначыць, што нават па савецкіх законах гэтыя людзі не былі вінаватыя, бо яны не былі нават асуджаныя. Шмат каго з іх арыштавалі 19 – 23 чэрвеня, некаторых ужо пасля пачатку вайны. У верасні нават савецкая дзяржава асудзіла канваіраў за гэта злачынства, і частка з іх, праўда, далёка не ўсе, панесла пакаранне.

Сёлета таксама планавалася адслужыць тут святую Імшу аб 11-й гадзіне 26 чэрвеня. Але за дзень да гэтага, а 17-й гадзіне, над Улай і Мікалаевам прайшла вялікая бура, якая прынесла шмат шкоды людзям: разбурыла дахі, платы, цяпліцы, паваліла дрэвы. Заваленым дрэвамі аказаўся і мемарыял у Мікалаеве.

— Такой буры тут не памятаюць увогуле за ўсю гісторыю. Бура нарабіла бяды вялікай не толькі ў Уле, але і ў ваколіцах. На гэтай магіле вельмі шмат паваленых дрэў. Яны ляжаць як на мемарыяле, так і ля крыжа. Каля пятнаццаці паваленых дрэў, трэба будзе наводзіць парадкі, гэта не адзін дзень працы, – адзначыў пробашч ксёндз Аляксандр Півавар.

Таму святую Імшу перанеслі ў касцёл у Уле, які, дарэчы, таксама пацярпеў ад стыхіі – у яго пашкоджаны дах. Святую Імшу цэлебраваў біскуп Алег Буткевіч, каторы ў свой час служыў тут пробашчам. Вернікаў было няшмат, бо людзі займаліся ліквідацыяй наступстваў стыхіі.

У сваім слове да вернікаў ардынарый адзначыў, што мы павінны памятаць пра ахвяраў і зрабіць усё магчымае, каб такіх трагедый больш не паўтаралася:

— Гэта важны момант, каб памятаць пра тыя падзеі, згадваць з пункту гледжання хрысціянскай веры, каб разумець прычыны, якія да такіх трагедый прыводзяць. І каб падобных момантаў у гісторыі не здаралася. Павінна быць іх асэнсаванне і пакаянне за ўчыненае.

Прыкра, што і ў Мікалаеве, і ў Уле дзяжурылі міліцыянты. Яны баяліся, што сюды будзе прынесеная недазволеная сімволіка. Восем дзясяткаў гадоў таму тут забілі нявінных людзей, і атрымліваецца, што і цяпер мы не можам годна ўшанаваць іх памяць.

Парафіі ў Уле патрэбна дапамога

25 чэрвеня бура нарабіла шмат шкоды ў Уле і наваколлі: былі паламаныя дрэвы, разбураныя дахі дамоў, платы, вецер пазносіў цяпліцы. Пацярпеў ад стыхіі і касцёл у Уле: у ім часткова пашкоджаны дах.

Ульская парафія нешматлікая і сваімі сіламі не можа справіцца з наступствамі ўрагану. Таму пробашч ксёндз Аляксандр Півавар звяртаецца да ўсіх неабыякавых людзей з просьбай пра дапамогу.

Няхай Усемагутны Бог узнагародзіць усіх ахвярадаўцаў!

Рэквізіты для ахвяраванняў

Религиозная община «Приход Святых Петра и Павла в г.п. Бешенковичи Витебской епархии Римско-католической церкви в Республике Беларусь»

211361 г.п. Бешенковичи, ул. Урицкого, д. 5

УНП 300910756

р/с BY72 AKBB 3015 3507 5002 2220 0000

ЦБУ №203 ф-ла №215 ОАО АСБ «Беларусбанк» в г.п. Бешенковичи

БИК AKBBBY21215

Председатель приходского совета

Александр Казимирович Пивовар

***

Парафія ў Уле вядзе сваю гісторыю ад сярэдзіны XVII стагоддзя. Сучасны храм збудаваны ў 1853 – 1864 гадах, калі тут працавалі ксяндзы Янусевіч і Мотуз. Пра ксяндза Мотуза сучаснікі ўспаміналі: “Незвычайны гэта быў чалавек. Просты, можа, троху сярмяжны, жыў толькі дзеля сваёй ідэі. Касцёл, парафія былі адзінай мэтай жыцця – пакладаў на гэта ўсе працы і малітвы... Плён яго працы застаўся багаты: сёння ўся парафія ўмее чытаць і спявае найлепей у ваколіцах”.

У другой палове XIX – пачатку XX стагоддзя тут перыядычна прамаўляліся казанні на беларускай мове, што ў тыя часы было рэдкасцю.

На пачатку XX стагоддзя Ульская парафія мела амаль пяць тысяч вернікаў. На жаль, зараз у выніку палітыкі ваяўнічага атэізму іх колькасць зменшылася больш як у сто разоў. І хоць вежы касцёла былі разбураныя, сам будынак выстаяў і дачакаўся тых часоў, калі ў яго сценах зноў гучыць Божае слова.

То не дамо ж яму зноў быць занядбаным!

Ахвяруй на “Каталіцкі Веснік”

Дарагія сябры!

Ёсць магчымасць дапамагчы газеце “Каталіцкі Веснік” фінансава. Мы залежым толькі ад Вашых ахвяраванняў! Дашліце нам ад 1 да 5 рублёў на месяц, і мы Вам будзем вельмі ўдзячныя!

Каб даслаць ахвяраванне, не трэба нікуды ісці. Зрабіць гэта можна з дапамогай свайго мабільнага тэлефона, падзяліўшыся сваім балансам. Даслаць ахвяраванне колькасцю 1, 2, 3, 4 ці 5 рублёў можна, зрабіўшы наступнае:

1. Адпраўце USSD-запыт наступнага фармату:
*363*375295105172*2# — калі Вы хочаце ахвяраваць 2 рублі
*363*375295105172*5# — калі Вы хочаце ахвяраваць 5 рублёў
(апошняя лічба ў кодзе абазначае памер ахвяравання)
2. Вы атрымаеце на свой тэлефон USSD-паведамленне з кодам пацвярджэння.
3. Дашліце USSD-запыт наступнага фармату:
363[код пацвярджэння]#
4. Вы атрымаеце пацвярджэнне паспяховай аперацыі з кароткага нумару 364. З баланса Вашага тэлефона будзе спісана 1, 2, 3, 4 або 5 рублёў, у залежнасці ад таго, якую суму Вы ахвяравалі.

Увага! Максімальны памер аднаразовага ахвяравання можа складаць толькі 5 рублёў. Каб даслаць большую суму ахвяравання, неабходна паўтарыць аперацыю.

Увага! Прапанова актуальная толькі для абанентаў МТС. Калі Вы з’яўляецеся абанентам А1 ці іншага мабільнага аператара ў Беларусі і жадаеце ахвяраваць на “Каталіцкі Веснік”, Вы можаце проста папоўніць баланс тэлефона: +375295105172.

Вялікі дзякуй за ахвяраванне на падтрымку сайта Catholicnews.by! За ўсіх ахвярадаўцаў кожны месяц адпраўляецца св. Імша! Будзьма разам! Няхай Добрая Вестка заўсёды будзе ў Вашым доме!

Рэдакцыя сайта Catholicnews.by

Правільныя адказы на тэст са старонкі 9

1 – Б; 2 – В; 3 – Б; 4 – Б; 5 – А; 6 – А; 7 – А; 8 – В; 9 – Б; 10 – В

Каталіцкі ВЕСНІК
Газета Віцебскай дыяцэзіі

Заснавальнік: мясцовае рэлігійнае аб'яднанне “Віцебская дыяцэзія Рыма-Каталіцкага Касцёла ў Рэспубліцы Беларусь”

Выдавец: рэлігійная місія “Дабрачыннае каталіцкае таварыства “Карытас” Віцебскай дыяцэзіі Рыма-Каталіцкага Касцёла ў Рэспубліцы Беларусь”

Галоўны рэдактар: кс. Віктар Місевіч
Тэхнічны рэдактар: Дзмітрый Лупач
Мастацкі рэдактар: Леанід Юрык
Рэдактар сайта: Марына Сінкевіч
Карэктары: Юрась Бабіч, Алена Пажога

Газета набрана і звярстана на настольна-выдавецкім комплексе рэдакцыі газеты “Каталіцкі Веснік”, перададзеная па каналах сувязі і надрукавана ў УПП “Віцебская абласная друкарня”, г. Віцебск, вул. Шчарбакова-Набярэжная, 4
Заказ 3602

Выходзіць адзін раз на месяц на беларускай і рускай мовах
Тыраж 3400 экз.
Аб'ём 4 друкаваныя аркушы, фармат А3
Афсетны друк
Падпісана ў друк 21.07.2021 г. у 12.25

Юрыдычны адрас: 210041, г. Віцебск, вул. Чкалава, д.52, корпус 1
Тэл./факс: 8(0212)61-88-22
Адрас для карэспандэнцыі: 211793, вул. Савецкая, д.1, г. Глыбокае, Віцебская вобл.
Тэл.: 8(029)736-53-07
e-mail: katalickivesnik@gmail.com
http://catholicnews.by

ISSN 2224-9621

Наш падпісны індэкс 63783

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродка масавай інфармацыі №1437 ад 5 красавіка 2011 года выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь